BRESTOV obzornik
GLASILO KOLEKTIVA

LETNIK V | 30. SEPTEMBER 1971 | ŠTEVILKA 48

Veliko srečanje ob 30. obletnici vstaje

19. septembra je bilo na Cerkniškem jezeru veliko srečanje aktivistov in borcev, ki imajo svoj domicil v cerkniški občini, zbralo pa se je tudi mnogo občanov, da bi skupaj počastili to pomembno prelomnico v zgodovini slovenskega naroda.

Srečanje je bilo le člen v trdno sklenjeni verigi praznovanj, s katerimi so se naši delovni ljudje letos spomnili tistih težkih, a vendar svetlih dni, iz katerih je zrasla sedanjost — naša samoupravna socialistična družba.

Prav sedanjost najbolj zgovorno pripoveduje o pomenu te obletnice. Iz zaostale, slabo razvite kmetijske pokrajine se je vedno uporna Notranjska preobrazila v trdno samoupravno skupnost, v kateri lahko vsak delovni človek dobi večji kos kruha kot kdajkoli v preteklosti.

Tako smo praznovali — z globokim spoštovanjem do viharnih dni naše revolucije in boja, zavedajoč se odgovornosti do zamotanih vprašanj naše sedanjosti in trdno verujoč v lepšo prihodnost.

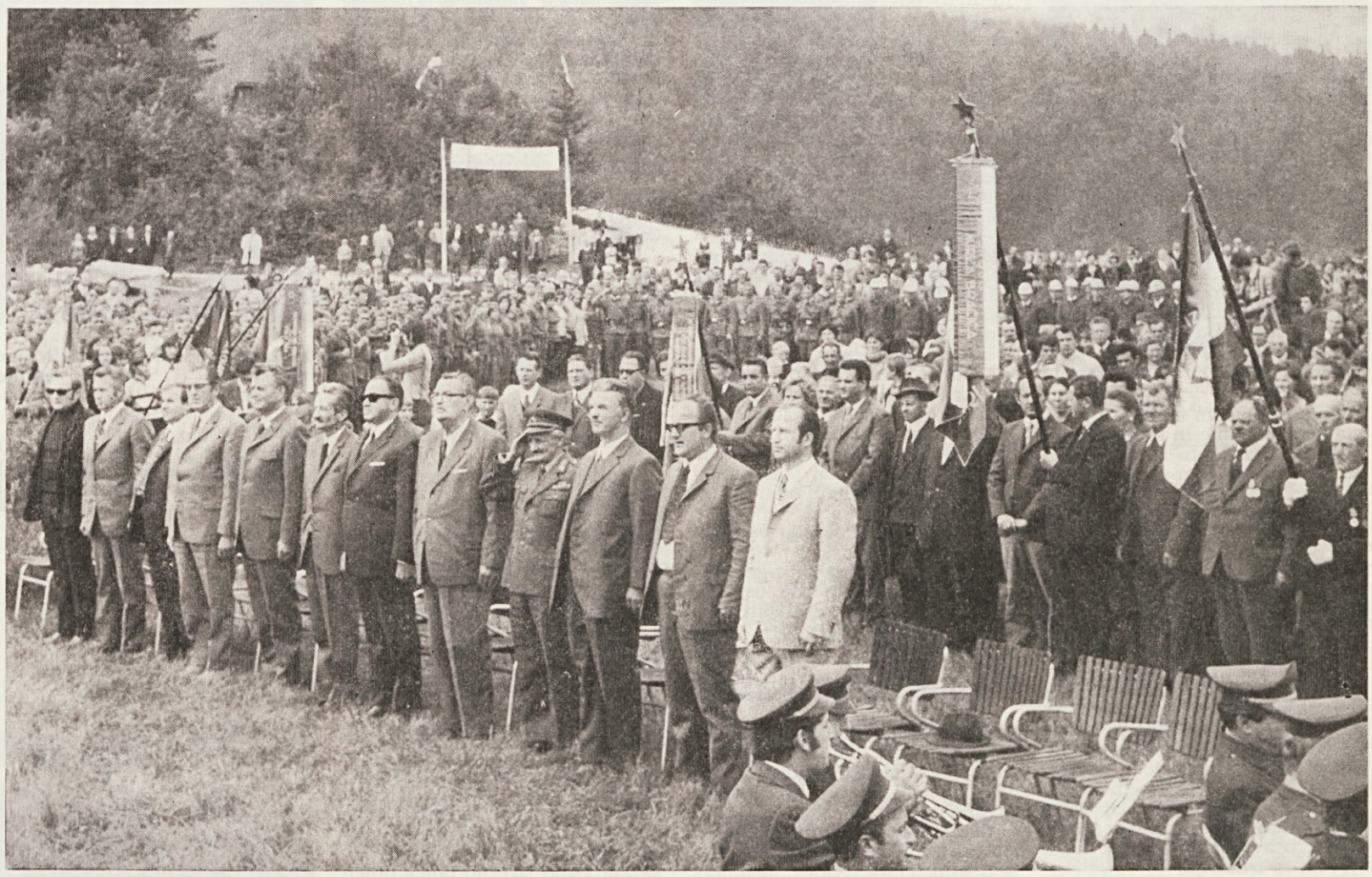

Izbiramo zaščitni znak Bresta

V dnevnem časopisju smo sredi avgusta objavili natečaj za zaščitni znak BRESTA. Odziv strokovnjakov s tega področja je presegel vsa pričakovanja — v določenem roku smo dobili kar 167 pisemskih pošiljk in ker so nekateri udeleženci natečaja poslali več variant, smo dobili več kot 200 predlogov za novi zaščitni znak.

Zaščitni znak podjetja je poseben element, ki s svojim ekonomskim, pravnim in psihološkim vplivom sodeluje pri ustvarjanju slovesa podjetja — proizvajalca. Angleška gospodarska ter pravna teorija in praksa sta razvili pojem tako imenovanega Goodwilla, s čimer se označuje tista tržna sposobnost, ki je vezana na določeno, na trgu poznano oznako blaga oziroma proizvajalca. Ker je zaščitni znak eden izmed pomembnih razlikovalnih znakov in če ga spremlja ustrezna kvaliteta, eden izmed najmočnejših reklamnih ukrepov, mu v svetu posvečajo veliko pozornost. Poleg firme in patentov ga lahko štejemo med najpomembnejše objekte pri pravni zaščiti tako imenovane »industrijse lastnine«.

Osvajanje tržišč povzroča proizvajalcem veliko stroškov. Z drugimi besedami: v osvajanje tržišča je treba vložiti kapital. Zato ni čudno, da mednarodna, pa tudi naša zakonodaja ščiti uporabo razlikovalnih znakov, s čimer jih uvršča z zaščitnim znakom vred v celotno strukturo kapitala.

Temeljne funkcije razlikovalnih znakov, med njimi tudi zaščitnega znaka podjetja, so naslednje:

a) razlikovalna funkcija — s čimer naj se kupcu omogoči razlikovati blago in usluge enega podjetja od blaga in uslug drugega podjetja;

b) funkcije reklame in

c) funkcije zagotavljanja kvalitete. To seveda obvezuje proizvajalca, da izdeluje zares kvalitetno blago, ker si bo sicer kmalu zapravil dobro ime.

Statistični podatki iz leta 1967, torej dve leti po prvi reformi, kažejo, da se takrat še nismo zavedali pomembnosti, ki jo zaščitni znaki imajo na tržišču v tržnem gospodarstvu. Žal se stanje tudi do danes ni bistveno izboljšalo.

V letu 1967 je bilo registriranih v Jugoslaviji in njenih sosedah:

Avstrija	1621 zaščitnih znakov,
Italija	8540 zaščitnih znakov,
Jugoslavija	277 zaščitnih znakov.

Če primerjamo mednarodno registracijo znakov v tem letu, je položaj še bolj porazen:

Avstrija	308 registracij,
Italija	1345 registracij,
Jugoslavija	19 registracij.

Zanimiva je tudi primerjava vseh registracij zaščitnih znakov od leta 1921 do konca leta 1967:

Avstrija	14 498 znakov,
Italija	21 123 znakov,
Jugoslavija	335 znakov.

Seveda je treba pripomniti, da gre tu za podatke o registriranih, torej pravno zaščitenih znakih. Če bi upoštevali dejansko uporabo znakov, pa bi se slika nekoliko spremenila.

21. septembra se je v Brestu sestala posebna komisija, ki so jo sestavljali trije predstavniki, določeni pri Društvu likovnih oblikovalcev Slovenije iz Ljubljane, in dva predstavnika Bresta. Pri izbiri je imela dovolj težavno delo, saj je za omenjeno ekonomsko uspešnost potrebno, da ima znak vrsto kvalitet. Biti mora likovno izpiljen, prijeten na pogled, zapomljiv, preprost za izvedbo v vseh materialih, nezamenljiv z drugimi znaki, ponazarja naj dejavnost podjetja in podobno.

Komisija je upoštevajoč vrsto kriterijev najprej odbrala približno 50 predlogov, izmed katerih je nato izbrala pet najboljših. Zunanji člani komisije so predlagali, da bi v Salonu pohištva razstavili za nekaj dni kakih 20 najbolj posrečenih predlogov, da bi si jih lahko ogledali člani delovne skupnosti Bresta, pa tudi drugi obiskovalci Salona.

Ko bo znak dokončno izoblikovan in izbran, ga bomo vsekakor objavili v našem glasilu.

Z. Zabukovec

Iz vsebine:

VELIKO SREČANJE OB 30. OBLETNICI VSTAJE — O ZAGREBŠKEM VELESEJMU — DRUGI V IZVOZU SLOVENSKE LESNE INDUSTRIJE — S POTOVANJA PO ZDA — RAČUNALNIK ZAHTEVA VEČ NATANČNOSTI — NAŠI LJUDJE — DVA NOVA PRAVILNIKA — ZDRAVJE DELAVCEV NAŠA PRVA SKRB — PRIHODNOST NAŠEGA KMETIJSTVA — KAKO JE Z OBNOVO VODOVODA — NAGRADNA KRIŽANKA

Veliko srečanje ob 30. obletnici vstaje

19. septembra je bila v Cerknici velika slovesnost v počastitev 30. obletnice vstaje. Na osrednji proslavi so se srečali aktivisti in borci enot, ki jim je cerkniška občina podelila domicil — 13. SNOUB Mirka Bračiča, jurišnega bataljona 18. divizije, Notranjskega odreda in bolnišnice Snežnik. Zbralo se je nad dva tisoč borcev, aktivistov in občanov Notranjske. Na zborovanju je govoril član sveta federacije in narodni heroj generalpolkovnik Rado Pehaček, sledil pa je bogat kulturni spored. Slovesnosti so se pričele z vajami teritorialnih enot in civilne zaščite. Ob tej priložnosti sta bili odprti tudi razstavi slik akademskih slikarjev Doreta Klemenčiča - Maja in Lojzeta Perka ter knjig s partizansko tematiko in opreme civilne zaščite.

Osrednja slovesnost na Goričici

Na osrednji slovesnosti, ki je bila v prijetnem kotičku pod javorniškimi gozdovi — na Goričici ob Cerkniškem jezeru, se je ob enajstih zbralo nad dva tisoč ljudi. Že uro prej je bilo tam vse živo — ganljiva srečanja nekdanjih borcev, udarne partizanske pesmi, prijeten vonj dobrot, ki so jih pekli tokrat kar podjetni gostinci.

Potem ko so se pod svečano okrašeno tribuno zbrali borci in aktivisti, gostje, pripadniki teritorialne enote in enot civilne zaščite ter številni občani, se je pričel slavnostni del. Najprej je predsednik občinskega odbora Zveze borcev tovariš Jože Telič pozdravil vse prisotne, zlasti pa vse goste, med njimi predsednika centralnega komiteja ZK Slovenije, Franceta Popita, prvega komandanta slovenskih partizanskih enot Franca Leskoška — Luko, predsednika republiškega odbora ZZB NOV Slovenije Janka Rudolfa in narodnega heroja Staneta Semiča — Dakija.

Po pozdravnem nagovoru predstavnice mladine in svečanem raportu komandanta zbranih enot je spregovoril član sveta federacije in narodni heroj general polkovnik Rado Pehaček. Najprej je obudil spomine na težavne, a tako pomembne dni naše revolucije in narodnoosvobodilnega boja. Pri tem je poudaril velik prispevek, ki ga je temu boju dala uporna in partizanska Notranjska. Zatem je orisal povojni razvoj teh krajev, velik gospodarski in družbeni napredek v tem času, ki je očiten, čeprav so ga spremljale tudi mnoge težave in preizkušnje. Ob koncu je poudaril veliko revolucionarno vlogo, ki jo je docela izpolnila njihova generacija in izrazil vero, da bo tudi sedanja mlada generacija prav tako uspešno nadaljevala to tradicijo.

V kulturnem delu programa so sodelovali združeni godbi na pihala Bresta in Kovinoplastike, moška pevska zbora iz Loške doline in Cerknice ter mladinski pevski zbor osnovne šole iz Cerknice, nekaj pretresljivih partizanskih pesmi pa je recitirala članica ljubljanskega Mestnega gledališča Vladoša Simčičeva.

Prijetno srečanje se je potegnilo tja v pozno popoldne in se nato nadaljevalo v Cerknici in okoliških krajih. Prisotni so se okrepčali z okusno hrano iz vojaških kotlov, vsepovsod so bile skupinice nekdanjih borcev, ki so obujale spomine iz težkih vojnih dni, slišati je bilo udarne partizanske pesmi, mladi (pa tudi tisti, ki se še čutijo mlade) pa so se zavrteli v plesu.

Tako je srečanje izzvenelo v toplo zahvalo vsem tistim, ki so nam priborili svobodno sedanjost in v obljubo lepšega jutrišnjega dne, ki ga bomo morali prebiti na delovnem mestu še bolj ustvarjalni, še bolj delavni in odgovorni.

Desant je bil uničen

V okviru proslave 30. obletnice vstaje so sodelovale tudi teritorialne enote. Praznovanje se je pričelo s kombinirano vajo partizanskih enot, civilne zaščite, letalstva in zdravstvene službe.

Ob 9. uri so se v nizkem letu pojavila sovražna letala nad Cerknico. Slišati je bilo zamolklo zavijanje sirene, kar je pomenilo neposredno nevarnost zračnega napada.

Bombardirana je bila Tovarna pohištva. Tudi sami Cerknici ni bilo prizaneseno. Začelo je goreti. Nato so letala odletela proti Martinjaku, zakrožila nad tovarno in se pognala proti Javornikom. Nad Cerkniškim jezerom so na področju Retij odvrgla napadalce. Desantne enote so skušale čimprej doseči gozd Goričico. Kritje so našle v Strženu, ki je oddaljen nekaj sto metrov. Padalce je prva opazila posebna enota teritorialcev, ki se je pognala v boj od vasi Dolenje Jezero, zasledovala sovražnika in pripomogla k uspešnemu uničenju desanta.

Prvi padalci so že skoraj dosegli kritje med smrekami v Goričici, ko so počili prvi streli iz pušk teritorialnih enot. Dva padalca sta obležala. Desantne enote so se umaknile v Stržen na prejšnji položaj. Pred gozdom Kloni vrh in Kuharice pa se je sovražnik odločil za vsako ceno doseči gozd, vendar so jih tudi tam v zasedi pričakale teritorialne enote. Kljub hudemu ognju so se desantne enote v jurišu pognale proti gozdu, toda zaradi neugodnega položaja jih je večina padla, tisti pa, ki so dosegli gozd, so bili ujeti in razoroženi.

Nekako takšna je bila vaja teritorialnih enot.

Z njo so teritorialne enote dokazale, da so sposobne uspešno poseči v boj s sovražnikom, tudi če bi šlo zares.

Civilna zaščita v akciji

Zvok sirene je nekaj minut čez deveto uro tega prazničnega dne naznanil letalski napad na Cerknico, s tem pa tudi začetek vaj civilne zaščite.

Člani civilne zaščite so se že dalj časa pripravljasi na to preizkušnjo. Vrsta tečajev, nastopov in tekmovanj je zagotavljala, da bo vaja dobro pripravljena in izpeljana.

Enote civilne zaščite so sestavljali gasilci, tehnične službe in ekipe prve pomoči. Tako je Brest imel svoje ekipe, prav tako pa tudi SAP Gradišče in komunalno podjetje v okviru enot krajevne skupnosti.

Zvok siren, posebno pa pokanje petard na vseh koncih Cerknice med naletanjem letal, ki so s hrumenjem motorjev dajali poseben prizvok, požari na več koncih, rušenja na Brestu, poškodovani vodovod in zaprta cesta v Dolenjo vas, vse to je ustvarilo videz resničnega letalskega napada.

Enote civilne zaščite, ki so bile na svojih zbirnih mestih, so komaj čakale, da mine letalski napad, kar pomeni, da začno z akcijo. Vse je bilo pripravljeno in čakalo na znak vodij, ki so bili v radijski povezavi s štabom vaje.

Kot bi trenil, so enote gasilcev stekle v smer požarov in začele z gašenjem. Akcija je izzvenela dobro, vendar premalo šolsko za vajo. Uspeh akcije ni izostal. Lokalizirali so vse požare, obranili širjenje ognja in pogasili objekte. Bila je to prava mokra vaja, kot pravijo.

Sirene rešilnih avtomobilov so dajale akciji reševanja poseben ton. V akcijo je šla enota prve pomoči. Deset ranjencev je v Cerknici in na Brestu dalo precej dela ekipam prve pomoči, ki so strokovno in po vseh predpisih opravile prvo pomoč in prevoz v Zdravstveni dom. Se hitrejša in bolj uspela bi ta akcija bila, če bi ne bila dvakrat preekinjena z novim letalskim alarmom. Bolničarke in bolničarji (vsi imajo osemdeseturni tečaj iz prve pomoči) so naloge opravili hitro in kvalitetno. Učenci osmega razreda osnovne šole so predstavljali ranjence. Treba je reči, da so nalogo vsi, brez izjeme, opravili odlično. Akcijo je spremljalo veliko ljudi, ki so s svojimi komentarji potrjevali, da prva pomoč dela dobro in uspešno.

Tehnične ekipe so medtem rešile naloge v Cerknici in na Brestu. V dobre pol ure je bila naloga opravljena, enote pa so se napotile na slavnostni prostor na Cerkniškem jezeru.

Lahko trdimo, da je civilna zaščita pokazala svojo pripravljenost in sposobnost hitrega ukrepanja, če se pokaže potreba, ne samo v primeru letalskega napada, temveč tudi ob drugih primerih večjih nesreč.

Uspela razstava

V okviru svečanosti ob 30. obletnici vstaje sodi tudi razstava slik s tematiko iz narodnoosvobodilnega boja akademskih slikarjev Doreta Klemenčiča-Maja in Lojzeta Perka. V lepo okolje Brestovega Salona pohištva so že v petek, dva dni pred srečanjem, z vseh koncev pripeljali olja obeh slikarjev. Dore Klemenčič-Maj je razstavil 16 umetnin, domačin Lojze Perko pa štiri umetniške slike.

Najbolj impresivna je nedvomno slika »Fašistični pokol v Ložu« Lojzeta Perka ter po idejno izpovedni moči »Mrtvi v rožah« Doreta Klemenčiča-Maja. Oba umetnika izpovedujeta svoj odnos do vojne, obenem pa sta prikazala svojo izrazno pot v umetniškem zorenju.

Razstava je bila lepo obiskana v nedeljo 19. septembra, ko so si jo ogledali udeleženci srečanja na Cerkniškem jezeru, ves naslednji teden pa so na razstavo prihajale skupine osnovnošolskih otrok, ogledujejo pa si jo tudi kupci in domačini.

Kaže, da lahko v kratkem pričakujemo razstave drugih mojstrov palete z našega konca, saj prostori v vseh pogledih zelo ustrezajo. Škoda, da te izredne umetniške razstave ne bo videlo še več naših občanov.

Drobne s srečanja

— Preden so začeli pred zgradbo občinske skupščine najbolj odgovorni možje pričakovati visoke goste, se je na prizorišču prireditve neopazno pojavil Franc Leskošek-Luka, ki se je tudi najdlje zadržal med nami.

*

— Ozvočenje je bila najslabša in najdražja zadeva srečanja, pa pika.

*

— Gostom in obiskovalcem sta ponujali dobrote dve gostinski hiši. Da bi bilo čimveč razlike v kvaliteti njihovih »izdelkov«, so severni prodajali ČEVABČIČE, južni pa ČEVAPČIČE.

Na osrednji slovesnosti je govoril narodni heroj generalni polkovnik Rado Pehaček

Prvi komandant slovenskih partizanskih enot Franc Leskošek-Luka sprejema raport

Srečanje v sliki

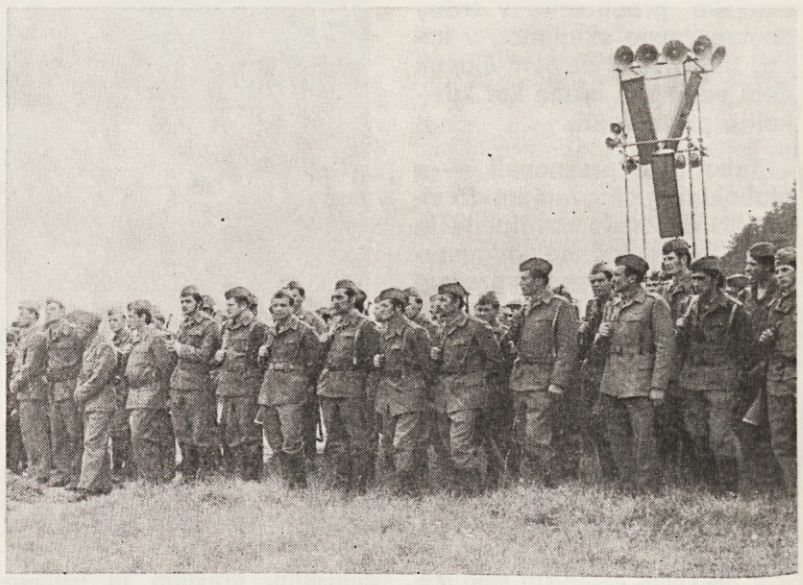

Teritorialne enote ljudske obrambe so uspešno opravile svojo taktično nalogo

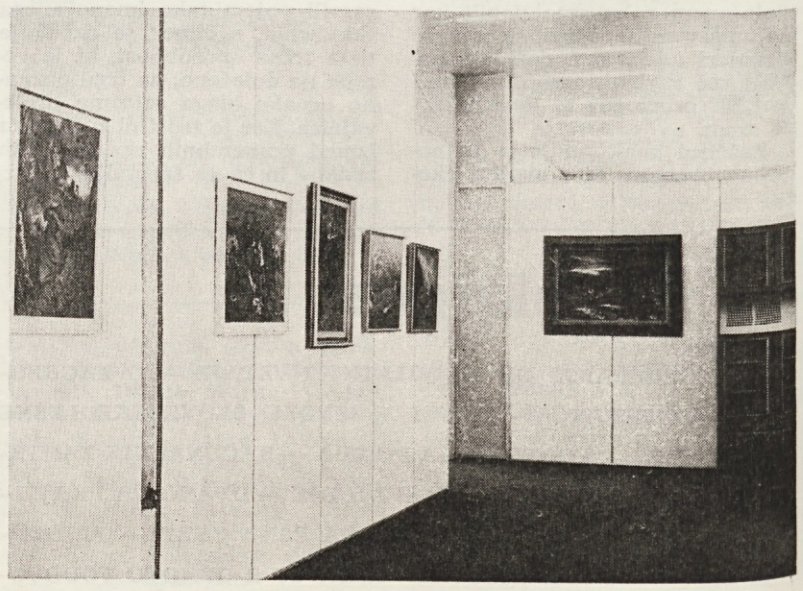

V Brestovem Salonu pohištva je bila razstava slik z vojno tematiko

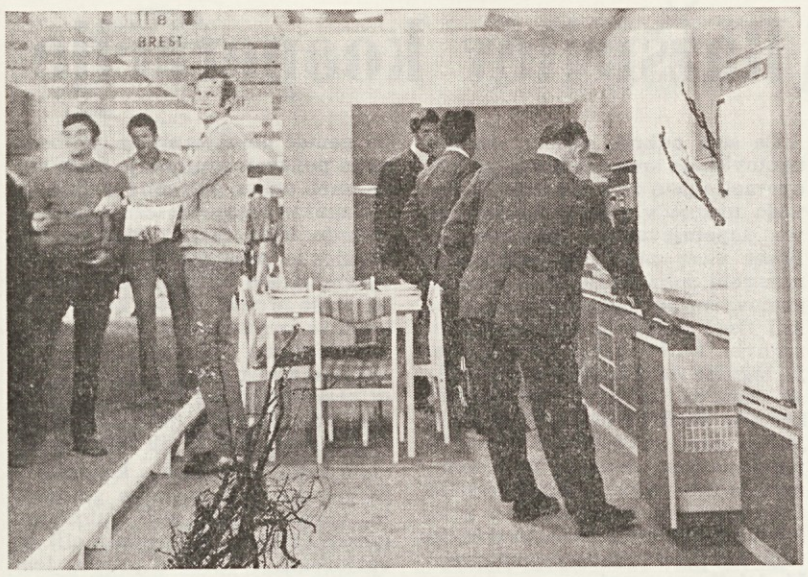

Številni obiskovalci so si z zanimanjem ogledovali Brestove razstavljene izdelke

O zagrebškem velesejmu

Kot vsako leto, je tudi letos Brest nastopil na tej priznani prireditvi, na kateri si lahko videl vse, od klik — klak kroglic do lunohoda, od domačih do kitajskih razstavljalcev, od otroškega stolčka do najbolj zahtevnega pohištva. Za Brest in vso ostalo jugoslovansko pohištveno industrijo (razen grupacije Jugodrvo) je bilo še toliko bolj pomembno, saj smo dobili nov paviljon, moderen, v dveh nadstropjih. Še vsa sreča, da smo dobili prostor v pritličju. Sejem je bil živ kot vedno, mnogo obiskovalcev z denarjem in brez njega. Včasih so prišli na sejem trgovci z novci, danes pa trgovci brez novcev.

Brest se je to pot predstavil z vrsto izdelkov Polone, ki so jo razpostavili na vse mogoče načine — najbolj učinkovite rešitve so postavili v sredino, da bi se jih videlo ja čim manj, take z napakami kot na primer posteljo, ki je ni moč dvigniti, da bi obstala, pa v prvi plan. Kuhinja je stala vsa okrašena s PEA znaki (kot ostali proizvajalci razen Ajdovščine, ki še uspeva uvažati štedilnike in peči), kot da je skregana z ostalimi Brestovimi izdelki. Tudi Aleksandro, Danielo, Claudio in Patricio smo pripeljali (zadnjikrat) na ogled in v slovo.

Cela vrsta stolov — najrazličnejših oblik in barvic je popestrila sicer dokaj neživo okolje.

Za cvetje, ki daje domačnost pohištvu, smo našli nadomestek v dokaj neučinkovitih rešitvah.

Kaj pa je z Brestovim paviljonom? so spraševali nekateri, ki so včasih prav zavistno gledali naše aranžmaje. Vse to ni modernizem — to je nekaj drugega.

Res pa je nekaj. Gre predvsem za stari asortiment, ki se postavlja, nič novega ni, tudi Polona bo izginila — prišla bo Barbara. Objekt je bil končan pet minut pred otvoritvijo. Pa še nekaj — star pregovor pravi — dosti babic, kilavo dete.

Vse to in še nekaj več pa je popravila prijaznost in številnost naših predstavnikov, ki so imeli vedno polno vprašanj, trgovskih stikov in razgovorov. Sejem je dosegel namen, bil je delovni dogovor pred novoletno sezono in nič več. Morda dolgoročni upi na izvoz, spomini na lepe besede in obljube. Taka je trgovina, je bila in bo.

In kaj ostali? Nič posebno novih razstavnih izdelkov. Najbolj so napredovali tapetniki s fotelji in zofami (za ležanje enega ali dveh). Kako tudi ne! Tapetniki lahko hitro spremenijo tip — prijavijo ceno in prodajajo. Za pohištvene izdelke — omare in podobno je postopek za uvedbo precej drugačen. Današnje proizvodnje pohištva so bolj prilagodljive novo nastalemu položaju in zato je tudi več novih izdelkov pri le-teh.

Proizvajalci kuhinj tekmujejo naprej. Klasičnih kuhinj skoraj ni videti.

Če sem oprazil napredek, potem lahko to trdim za srbsko proizvodnjo! Pogumno so šli v korpusne regale, moderne spalnice in kuhinje. Toliko so jim bila povšeč imena naših dnevnih sob, da so gladko uvrstili poleg njihovih Betty, Alison, Constance še našo Klaudijo in Danielo.

Sejem je za nami, takšen kot vsak do sedaj! Šola za naprej! Salon v Beogradu bo kaj kmalu.

D. Trotovšek

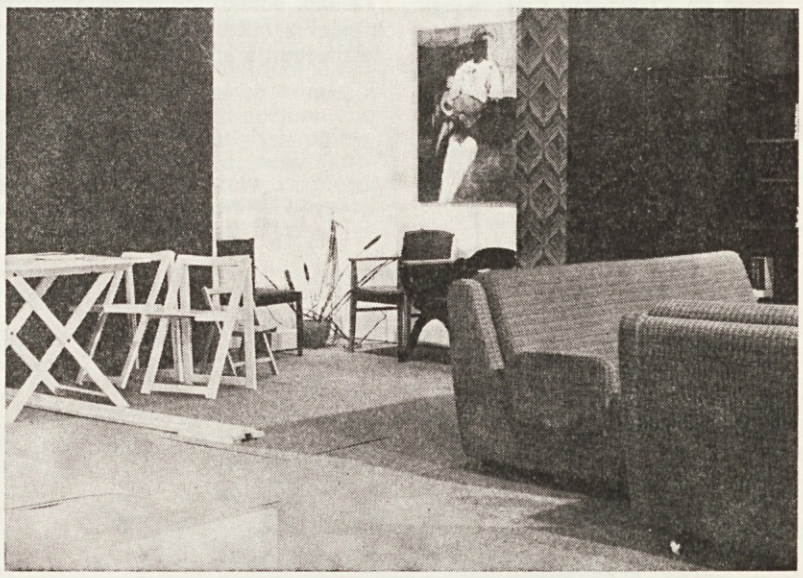

Pogled na Brestov razstavni prostor v Zagrebu

Drugi v izvozu slovenske lesne industrije

Polletni pregled doseženega izvoza slovenskega gospodarstva posameznih lesno-industrijskih daje tudi podatke o količini izvoza podjetij. Medtem ko smo bili predlani prvi, smo bili lani komaj..., letos pa smo drugi. Več je izvozil samo Javor iz Pivke.

Z gotovostjo lahko trdimo, da smo prvi v izvozu pohištva in prvi v izvozu pohištva za ameriško tržišče. Zmagovalci navadno dobijo zlato kolajno. In mi? Kakšno kolajno? Da se nam bolje godi že od novega lesa sem; zdaj ta zdaj oni zvišuje cene za material in usluge doma — majhen samoupravni sporazum in že je cena 8 do 15 in več odstotkov višja. Potem so se podražile marke, pa šilingi, sedaj so prišli še drseči tečaji — vsi višje — le dolar ne.

Sedaj rovarijo s sporazumi gozdarji, žagarji in proizvajalci vseh vrst plošč — zakaj? Zato, da bi povišali cene. Tisti, ki malo izvažajo, imajo visok KOD in visoke postavke najnižjega osebnega dohodka?

Pa so banke povečale obresti od treh na sedem odstotkov za pripravo izvoza. Brest, plačaj! Pa desetodstotna zaporna taksa na uvoz v Ameriko. Brest, plačaj!

Tako bi še lahko naštevali in govorili: Brest — plačaj! Tudi domače cene stoje zaradi zamrznitve. Vsa prizadevanja za sprostitev cen so zaman. Uspevajo le tisti, ki so mojstri za sporazume in tisti, ki spreminjajo izdelke čez noč. (Kje v svetu skačejo cene tako kot pri nas? Kako morejo tujci razumeti to skakanje cen — če pri njih že 4 % veliko pove).

Izvažati moramo! Izvoz pomeni napredek. To je menda tudi politika jugoslovanske države. Vendar je le res, da je politika eno, praksa pa drugo — v gospodarstvu to drži. Pridružujem se mnenju tistih, ki trde, naj devize dobi tisti, ki jih ustvarja. Proda naj jih tistemu, ki jih rabi — če je to država, pa državi, vendar po ceni, ki bo veljala za vse. Dokler to ne bo rešeno, bodo težave v izvozu, izvoz bo padal. Nam pa ob tem ne bi smelo biti vseeno.

D. Trotovšek

S potovanja po ZDA

(Nadaljevanje iz prejšnje štev.)

1. JUNIJ

Po dveh sicer čisto zanimivih dneh je vendar prišel čas, da znova začnemo z delom, se pravi, z ogledovanjem prostranih ameriških gozdov, velikih žagarskih obratov, tovarn vezanih plošč, ivernih plošč, papirja in lesenih hiš. Z avtobusom smo se odpeljali na ogled gozdov firme Crown Zellerbach Corp, ki ima svoj sedež v Portlandu. Ker so bile ceste dobre, smo se do delovišč pripeljali kar z velikim avtobusom, le malo peš hoje je ostalo. Izkoriščanje gozdov — goloseki, kjer ne vidiš kraja. To je denar! To je izkoriščanje, ki bo kljub besedam o intenzivnem pogozdovanju pripeljalo panogo v surovinski problem. O takem ropanju gozdov razpravlja menda celo senat v Washingtonu. Ogledali smo si tudi žago te kompanije. Kot smo videli povsod doslej, stalni dovoz surovin, strogo sortiranje, hitre žage, kjer imaš občutek — tu gre zares.

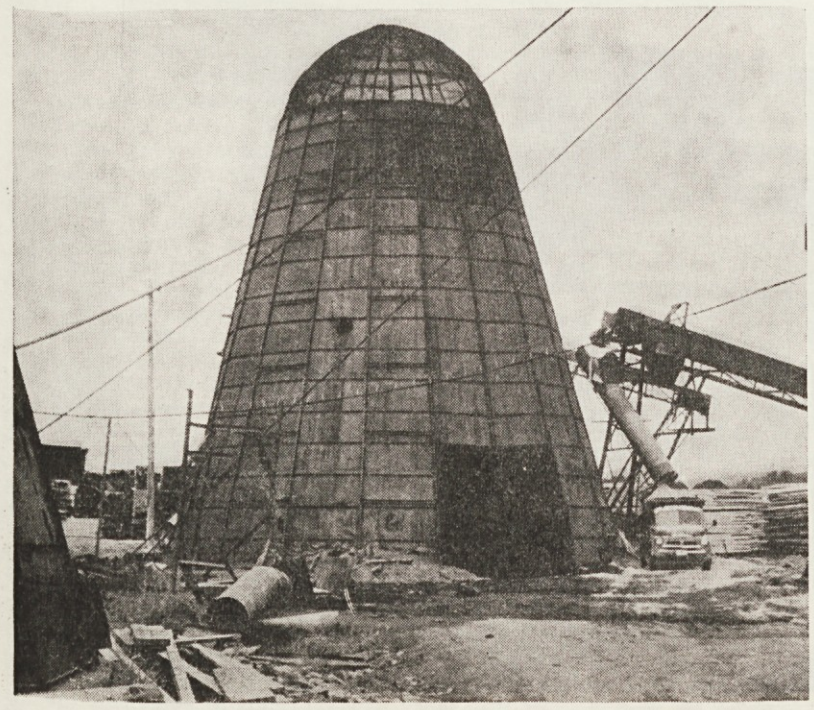

Peč za sežiganje lesnih odpadkov

S tem dnem smo dosegli najbolj severno točko našega potovanja, dosegli smo kraj Seattle. To je veliko mesto, polno tovarn, letalskih in kdo ve še kakšnih, pravi industrijski boom. Čisto drugačno je kot Portland. Pozne popoldanske ure smo izrabili za ogled mestnega središča, saj smo do sedaj vedno stanovali daleč od le-teh, največkrat blizu letališč. Imajo razgledni stolp in železnico, ki gre po enem tiru visoko med hišami. Ker nismo bili turisti v pravem pomenu besede, smo te in še druge turistične zanimivosti zanemarili.

2. JUNIJ

Ta dan si bom dobro zapomnil, saj smo videli toliko zanimivosti, kot noben dan doslej. Ogledovali smo si gozdove firme Weyerhauser, ki jo bomo obiskali prihodnjega dne. Za spremstvo so nam dodelili gozdarskega inženirja, ki je, opremljen s torbico, fotoaparatom, daljnogledom in svetlečo se delovno čelado deloval kot vojak, po drugi strani pa se je ves raznežil, ko je razkazoval, kako gospodari in skrbi za gozd ter njegovo rast. Videli smo goličave, videli stare panje, videli gozd, kakršen naj bo najbolj idealen — drevesa s 45 centimetri premera. Na samem zemljišču nas je obiskal s helikopterjem podpredsednik družbe. Zelo zanimivo — helikopter sredi gozda.

Ogledali smo si tudi ostanek pragozda. Ne morete si predstavljati, kaj je pragozd. To je tema, debela in visoka drevesa, vlaga, vse mogoče praproti in mahovi, mir! Sredi tega pragozda, na jasi, kjer so nekoč živeli Indijanci, so nam postregli s kosilom. Iz lepih zavitkov si dobil vsega po malo, vendar pa lačen ni ostal nihče. Pravim: zavitki. Ni čudno, da so v potrošnji papirja prvi na svetu. Pragozd, pravijo, ne bo dolgo ostal. Močan orkan bo pomedel s preostankom pragozda, ki stoji kot oaza sredi gozdne puščave. Atrakcija pa je!

Po vrnitvi iz gozda smo si ogledali tudi predelovalne obrate. Nič ne pretiravam, če trdim, da sem videl sicer leseni, vendar najbolj mehanizirani žagarski obrat in najmodernejšo tovarno vezanih plošč. Tu sem znova videl, kako pakirajo žagan les. Na koncih je ves les premazan z rumenim premazom, ki prepreči pokanje in gnitje. Ogledoval sem si tudi peč za sežiganje odpadkov — žagovine, odčelkov in lubja.

Vendar tudi ta ogled ni bil zadnji. Ogledali smo si še zbirno skladišče lesa. Tako smo ta dan videli vse operacije transporta in primarne obdelave. Samo zbirno skladišče je v primeri s cestami neurejeno, ima pa vrsto delovnih strojev, ki so podobni dinozavrom. Podijo se po skladišču, z enim samim dvigom izpraznijo kamion s prikolico in že odnesejo blago na pripravljeno mesto, kjer ga sortirajo in merijo. Od tu gre hlodovina na žagarske obrate, v izvoz (izvažajo jo na Japonsko), skratka, šele tukaj jo razdelijo med uporabnike. Ves čas nas je na tej poti spremljal Američan jugoslovanskega rodu, ki je kar dobro govoril srbskohrvatsko, čeprav še ni bil nikoli v Evropi. V podjetju dela kot varnostni tehnik, ta dan pa je skrbel za našo varnost in preskrbo.

Vrnili smo se v Seattle, precej utrujeni od celodnevnega potovanja po zanimivem gozdnem območju. Prespali smo spet v enem od Royal Inuov.

3. JUNIJ

Zgodaj zjutraj smo že na poti proti Tacomi, kjer je sedež firme Weyerhauser Company. Človek bi mislil, da bomo sredi Tacome našli zgradbo te družbe. Vendar ne! Pot nas je pripeljala do supermoderne zgradbe — palače sredi gozdov. Veliki parkirni prostori, skratka, vse je veliko in lepo urejeno. Po krajšem čakanju so nas sprejeli. Najprej so nam razkazali novo zgrajeni objekt, od sprejemnega središča do pisarne predsednika. Ne bi našteval vse opreme, kajti tako lepo urejenih prostorov za administracijo še nisem videl. Morda celo malo preveč; če pa gledaš rezultate poslovanja, pa je kar prav. Po ogledu so bili razgovori; po vrstah vprašanj taki, kot se tako veliki hiši spodobi, seveda pa tudi delegaciji, kakršna smo bili mi.

To je delniška družba 29.000 lastnikov — delničarjev s 60 milijoni dolarjev osnovnega kapitala. Trenutna cena delnice na newyorški borzi je 52 dolarjev, osnovna pa je bila 10 dolarjev. Zanimala nas je njihova organizacija, zlasti tista v odnosu na operativo. Tako smo slišali, da eden izmed senior podpredsednikov odgovarja za gozdarstvo in lesno industrijo, drugi za celulozni papir, tretji za gradnjo hiš, četrti za administracijo. Področje gozdarstva in lesne industrije pa obdeluje več podpredsednikov. Podpredesedniki za gozdarstvo in sečnjo, za lesno industrijo, ki obsega žagan les, vezane plošče in iverke, za marketing in planiranje in posebej še za prodajo. Firma je stara sedemdeset let.

Za Tacomo, ki je 1900. leta imela 38.000 prebivalcev, pravijo, da je mesto usode. Tu se konča pacifiška železnica, tu je pristanišče za ladje na Aljasko, kjer je zlato. To je bil čas ustanovitve podjetja. Firma najprej dokupuje borove gozdove. Iz tega časa so znani ukrepi: pogozdovanje — posek — pogozditev. 1921. leta imajo že lastno paroplovno linijo. 1927. leta imajo že vrsto žag. Leta 1931 so najslabši časi. Kriza. Prav v tem času so odprli prvo celulozno tovarno na osnovi sulfitnega postopka. 1940. leta — začetek izdelave vezanih plošč.

(Se nadaljuje) **D. Trotovšek**

Računalnik zahteva več natančnosti

Postopoma se vključujemo v obdelavo podatkov s pomočjo računalnika v vedno nova področja. Vzporedno s tem narašča tudi število strojnih ur. Števec glavnega spomina je 20. septembra kazal 1115 ur, kar pomeni, da je računalnik mesečno poprečno obremenjen 111 ur ali dnevno 5 ur.

Naj naštejem, da sedaj redno potekajo na računalniku:

1. obdelava vseh gibanj materiala in izdelkov,
2. obdelava naročil kupcev s fakturiranjem,
3. ažurno vodenje podatkov v materialih — izdelkih (spremembe),
4. ažurno vodenje vseh podatkov o kupcih,
5. obdelava povpraševanja o naših izdelkih,
6. nekatere statistike s področja prodaje in materialnega poslovanja.

V načrtu letošnjega leta bo še obdelava saldakontov kupcev in obdelava sestavnic.

Že večkrat smo zapisali, da uvajanje avtomatske obdelave podatkov na določeno področje bistveno spremeni poslovanje v vseh tistih službah, ki kakorkoli sodelujejo v poslovnem ciklusu. V celoti se spremeni dokumentacija, spremenijo se pota dokumentov, spremenijo se tudi postopki. Pri vsakem novem projektu je treba natančno določiti novo dokumentacijo, kdo naj vnaša posamezne podatke, kje naj črpa vire podatkov, število kopij posameznega dokumenta, kam mora dostavljati posamezni dokument, kako bomo zajete podatke obdelali, kdo naj dobi obdelane podatke in tako naprej. Vedno je treba do ure natančno določiti čas, kdaj je treba določen dogodek zapisati, kdaj in kam je treba dostaviti dokumente, kdaj in komu je treba dostaviti posamezne obrazce ali tabele.

Kako poteka obdelava naročil kupcev s fakturiranjem, nam kaže naslednja shema:

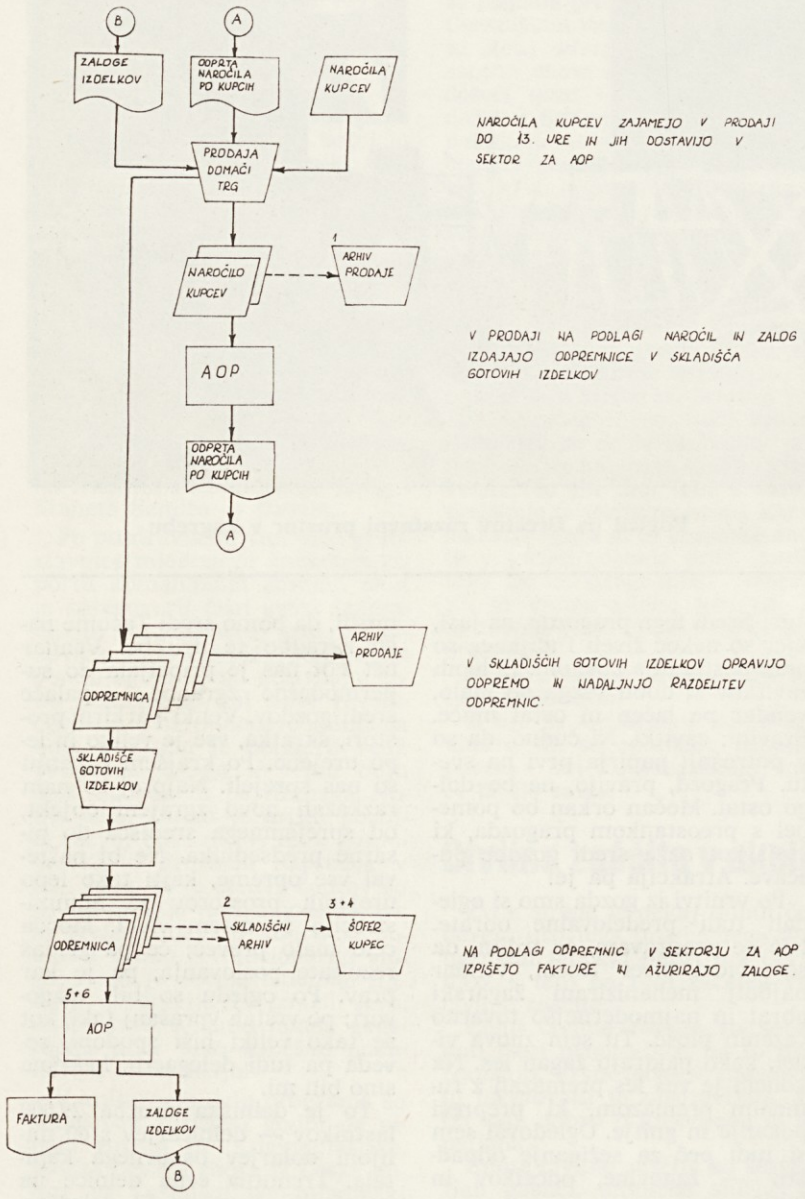

Iz prikazane sheme je lahko razbrati pota dokumentov in tabel ter posameznih odločitev oziroma poslovnih dogodkov. S tem, ko smo prevzeli v obdelavo na računalnik naročila kupcev in fakturiranje, smo se približali cilju, da bi bilo fakturiranje ažurno. Odprema preteklega dne se fakturira kupcem v tekočem dnevu. Pri ročnem fakturiranju je bilo poprečno pet dni zaostanka.

Kaj pomeni časovna neusklajenost celotnega ciklusa v obdelavi naročil, odpreme in fakturiranja oziroma kaj povzroči napake na kateri koli ravni?

1. Če naročilo ni zapisano, odpremnica pa je poslana v skladišče in je odprema opravljena, mora taka odpremnica čakati na naročilo. Fakturiranje se zakasni. V prodaji ne vedo, ali je bilo blago oddano ali ne, ali pa se mora posvetovati s skladiščem.

2. Če iz skladišča potem, ko je bilo blago oddano, ne pride odpremnica pravočasno, tudi faktura ni izdana pravočasno.

3. Če pride do zamenjave različnih številk (številka kupca, številka izdelka, valuta, zamudne obresti) pri naročilu ali odpremnici, se te napake pojavijo tudi na fakturi in je treba fakturo napisati ročno. Tudi podatki, ki se zbirajo v datoteki kupcev ali v datoteki izdelkov, so napačni, napačne so zaloge, nepravilna vrednost in tako naprej.

4. Če je pri kupcu naveden napačen rabat, se taka napaka pojavi tudi na fakturi in je treba tako fakturo popraviti.

Omenil sem le nekatere napake, je pa še veliko drugih. Vsaka najmanjša napaka povzroči, da so podatki napačno obdelani in to zahteva ponovno ročne posege v poslovne dogodke.

Krivce za strojne napake je seveda nemogoče hitro ugotoviti. Vodje služb pa bi morali proti osebam, ki večkrat delajo napake, hitro ukrepati.

Če bomo pri našem delu vsi, ki smo na kakršenkoli način povezani v poslovni ciklus določenega področja, bolj natančni, bolj zbrani, če bomo bolj sodelovali, smo lahko prepričani, da se bo obdelava podatkov tudi v našem podjetju hitreje in bolj vsestransko vključevala v poslovanje. Tako bomo hitreje dohajali burni razvoj računalništva in tehnologije informacij v svetu.

J. Otoničar

Razširitev kooperacije

Če sem odkrit, potem moram ugotoviti, da smo na Brestu za kooperacijo zelo malo napravili. Seveda imamo v mislih kooperacijo v dopolnjevanju proizvodnje. Brest sicer poslovno sodeluje z mnogimi dobavitelji, saj v svojem poslovnem postopku uporablja nekaj tisoč različnih materialov in surovin. Da brez tega ne moremo, je logično in razumljivo, saj vsega tega ne moremo delati sami, ker smo samo pohištvena industrija. Do tukaj nekje je vse v redu in prav, povsem drugače pa imamo razvito kooperacijo na področju naše osnovne dejavnosti, pri proizvodnji pohištva. Naša praksa in tudi miselnost ljudi je taka, naj bi delali vse sami.

Zanimivo je, da so takega mnenja tudi posamezni strokovnjaki, ki bi morali biti nosilci idej in razvoja kooperacije.

V zadnjem času smo le napravili majhen korak naprej. Povezali smo se z nekaterimi podjetji in z zasebnimi obrtniki, ki so začeli proizvajati posamezne dele za nas. Tako politiko bomo nadaljevali in iskali nove možnosti in rešitve za poglabljanje takega in podobnega sodelovanja. Še več, v posameznih primerih bomo pripravljeni celo s sredstvi priskočiti na pomoč posameznikom, če bodo za to pokazali zanimanje in če bodo imeli ostale potrebne pogoje.

Zakaj pravzaprav težnja po razvijanju kooperacije? Majhne delavnice se prav lahko mnogo bolj specializirajo in zato dosežejo dosti večjo produktivnost kot jo lahko taka organizacija kot je naša. Torej imamo poleg tega, da s tem večamo obseg naših kapacitet, tudi neposredno gospodarsko korist, ker polproizvode nabavljamo po nižjih cenah kot bi jih delali sami.

Po drugi strani pa s kooperacijo večamo tudi socialno gotovost in varnost. Čim več subjektov (posameznikov in organizacij) je vključenih v določen proces, tem manjši delež odpade na posameznika. Zato je toliko manjše poslovno tveganje, kolikor več subjektov je soudeleženih v procesu. Tudi to je torej eden izmed bistvenih vzrokov, ki nas silijo, da se čimbolj povezujemo.

To, kar počenjamo sedaj, so sicer šele skromni začetki. Kooperacijo pa bomo morali v perspektivi razviti do take stopnje, da bi v naši tovarni proizvajali le tiste elemente, ki jih je mogoče delati v masovni proizvodnji.

T. Kebe

Povečana prodaja v Dalmaciji

V Dalmaciji in Istri je mnogo kupcev Brestovega pohištva. Temu ne bi iskal vzroka. Mislim pa, da predvsem zato, ker proizvaja Brest zelo kvalitetno in lepo oblikovano pohištvo, ki je všeč kupcem v Dalmaciji in Istri.

Zadar je močno tržišče pohištva. Najbolj cenjen Brestov izdelek je jedilnica Living. Tudi sestavljive elemente Tamara so kupci na tržišču zelo lepo sprejeli, kar velja zlasti za prvo serijo v mahagoniju - visoki sijaj.

Naj še omenim, da velja to tudi za Šibenik, posebno pa za Split, ki je eno izmed najmočnejših prodajnih središč na mojem področju. Pred časom je podjetje v Splitu odprlo nov salon pohištva. To je salon, ki je morda edinstven v Jugoslaviji. Ima 2400 kvadratnih metrov prodajnega prostora in nudi kupcu pravo razkošje. V tem salonu so našli prostor tudi za našo Polono, Aleksandro, Claudio in za druge naše izdelke. Moram reči, da je v tem salonu Polona najbolj prodajan izdelek, če ne omenjam jedilnice Living, s katero ne moremo zmeraj zadovoljiti povpraševanja. Računal sem, da bo v tem salonu prostora tudi za našo belo Polono, pa se zanjo niso odločili, ker so menili, da »bilo« pri njih ne bo šlo.

Naj omenim še Makarsko, ki je pred dobrim letom dni zelo slabo kupovala Brestovo pohištvo (Living, TV-vitrine, stole), kjer pa imajo sedaj zastopan celotni Brestov proizvodni program. Tako smo tudi v tem izrecnem letoviškem kraju povečali prodajo našega pohišva. Moram pa pripomniti, da Brest žal ne proizvaja sezonskih izdelkov, kot so turistična ležišča, jogije in podobno, (z izjemo naših ležišč Polona, ki pa jih kupci ne kupujejo za opremo turističnih sob). Zato tudi prodaja našega pohištva v juliju in avgustu upada, izboljšuje pa se kasneje, po sezoni — ko domačini od turistov iztržijo denar. Tako lahko pričakujemo boljšo prodajo v naslednjih mesecih, če bomo seveda imeli dovolj tistega pohištva, ki ga imajo kupci najraje in da bomo poleg tega prodali tudi stvari, ki nas »tiščijo«. Ob koncu naj bi še omenil, da bi morali našo proizvodnjo bolj prilagajati željam kupcev. Upam, da bo marketing dal o tem ustrezne podatke, ki so nam najbolj potrebni.

O. Gorkič

Leto 1972 — leto kvalitete

Zvezni izvršni svet je nekje v začetku 1971. leta pozval gospodarstvo, naj bo leto 1972 — leto kvalitete. Tudi za pohištveno proizvodnjo je ta poziv zelo važen. Pojem o kvaliteti pohištva je pri nas dokaj nedoločen. Res, da so za nekatere surovine nekateri dimenzijski in kvalitetni standardi, za pohištvo pa je v veljavi le dimenzijski standard, katerega pa nihče ne uporablja. Poraja se zahteva po izdelavi standarda o minimalni kvaliteti pohištva.

Pri kvaliteti pohištva se pojavljata dva nerazščiščena pojma o kvaliteti in sicer:

a) konstrukcijska kvaliteta,

b) kvaliteta tvoriv in izvedb.

Pod kvaliteto konstrukcije mislimo na trdnost posameznih spojev in ploskev ne glede na kvaliteto zunanje obdelave. Pod kvaliteto tvoriv pa je treba prvenstveno utrditi merila med tvorivi (panelka — iverka, furnir — folija — tisk). Ta merila bi odpravila nekatere ukoreninjene nazadnjaške poglede trgovcev in potrošnikov.

O vsem tem so razpravljali na Gospodarski zbornici in v poslovnem združenju LES ter sprejeli priporočila, da se v letu 1972 dejansko pristopi k postavitvi minimalnih standardov in uvedbi kvalitetne značke.

Prepričani smo, da bo Brest prvi v pridobivanju kvalitetne značke, saj so nekatere meritve predvsem pri izdelavi stolov pokazale odlične rezultate trdnosti. Od stolov pa je treba naprej tudi na ostale izdelke. Pričakujemo, da bodo poleg kvalitetnih zahtev rasla tudi sredstva za merjenje te kvalitete ne samo v institutih, temveč tudi doma, v okviru našega podjetja.

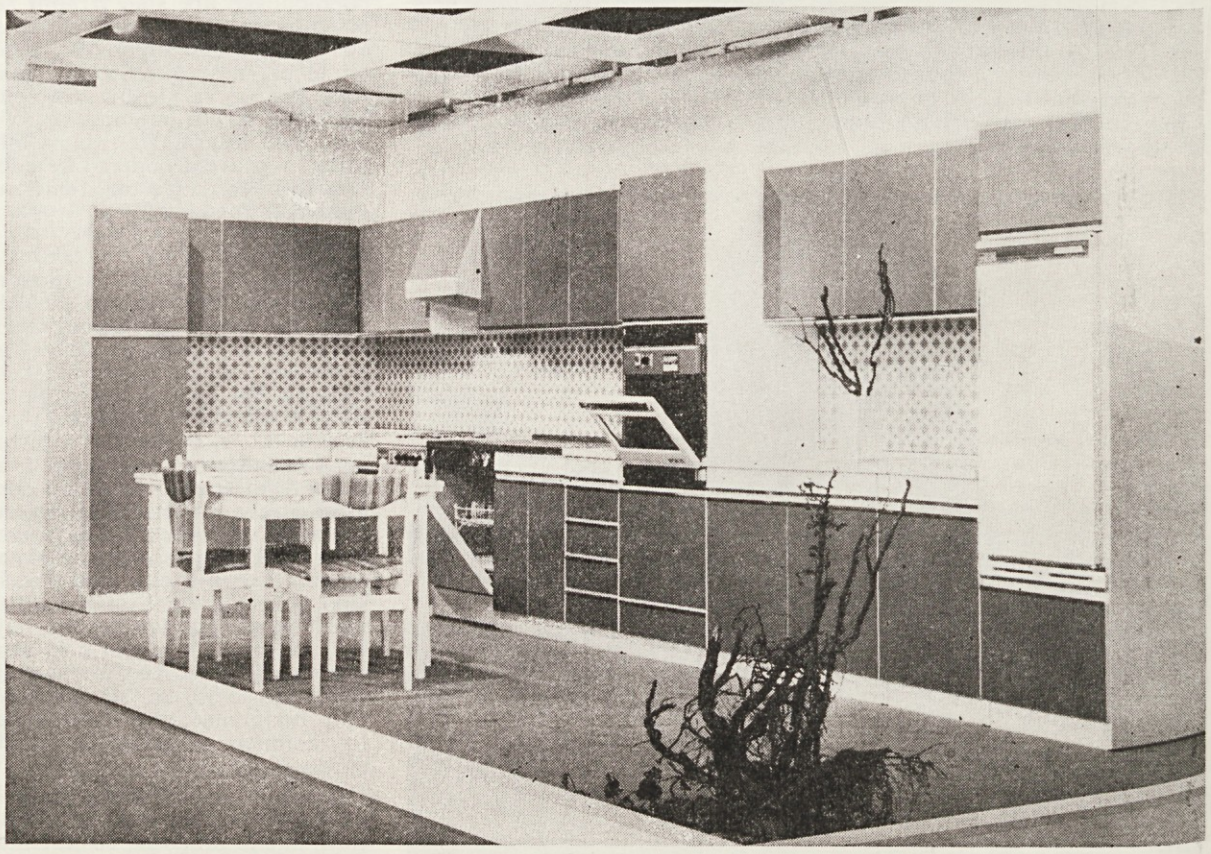

Na zagrebškem velesejmu so vzbujale pozornost Brestove kuhinje

NAŠI LJUDJE

Težko bi med vami našli bolj vrednega človeka; šegav in prizadet obenem je. Mirovati ne zna in ne more. Jožeta Kovšco poznajo povsod, že petindvajset let je na Brestu. Je naturaliziran Cerkničan z bolj rakovško ali pa povsem samostojno miselnostjo. O Brestu mnogo ve, prirasel mu je in ga potrebuje, kot potrebuje Brest njegove bogate izkušnje.

Povedo, da je neumorno in uspešno vodil gradnjo proizvodne hale po požaru. Povedo, da ga ni moglo ničesar ustaviti, ko so snovali veliko industrijo. Zavezal se je za stvar in bi skoprnel, če do nje ne bi mogel. Nekoč mi je pripovedoval o partizanskih letih — samo enkrat — še bi ga rad poslušal, pa noče o tem več govoriti.

Jože Kovšca osvaja z nedopovedljivim pristopom in šarmom, s skromnostjo, ki je obenem avtoriteta.

Kolebal je, ali je ta zapis potreben ali ne, najraje bi videl, da ne bi pisali o njem. O preteklosti tako ne govori rad, pogovarjal bi se rad o jutrišnjem dnevu...

Kaj nam boste povedali o vaših mladih letih na Rakeku?

Bil sem otrok proletarca in naprednjaka. V veliki družini smo revno živeli. Spominjam se takratne bede, licitacij in brezupa. Živel in šolal sem se med veljaškimi sinovi in globoko čutil socialne krivice. Še otrok sem delal na rampi z ljudmi, ki so bili prvi komunisti na Rakeku. Čeprav sem bil še mlad, sem že plačeval v skladu vzajemne delavske pomoči. Bil sem član Sokola in telovadil. 1942. leta smo se z vrstniki razšli. Nekateri smo se vključili v narodnoosvobodilno gibanje, nekateri pa so šli k belim.

O letih vojne neradi govorite. Kako je bilo pri Lovčevem hotelu na Pokljuki (Jože Kovšca je bil tedaj težko ranjen)?

Dovolj je napisanega in resnično napisanega v Ukani T. Svetine in v dokumentarni pripovedi V ognju in snegu M. Pavlina.

Kateri ideali so se vam uresničili?

Zadovoljen sem, da smo odpravili siromaštvo in bedo, ki je bila v naši deželi nepopisna. Ljudje so obupovali nad svojim življenjem, dogajali so se samomori, ko bedniki niso videli tudi koraka več naprej. Dosegli smo soliden start naši družbi, da bo v prihodnje dosegla gospodarsko najbolj razvite dežele sveta. O drugih idealih, na katere očitno ciljaš, pa tole: V našem revolucionarnem mladeniškem in bojevitem zagonu nismo nikoli govorili o standardu; tedaj nismo vedeli za televizijo, avtomobile, kosilnice, vikende, vile. Govorili smo o socialnih krivicah, ki smo jim bili priča.

Kakšen bi morali biti mlad človek danes?

Ločim modo in karakter. Nič nimam proti dolgim lasem in svobodnejšemu ponašanju, vendar mora biti v tem — lepo in dostojno je za mene večna kvaliteta. Razne izrazne oblike ekshibicionizma mladih po svoje razumem in do neke meje toleriram. Res je, da nekateri starejši ljudje ne morejo spustiti iz rok vajeti revolucije, ker mladim ne zaupajo. To ni dobro.

Se spominjate Bresta izpred petindvajsetih let?

Kolektiv je bil majhen, bil pa je to kolektiv proletarcev, ki je opravil velikansko delo. Nihče se ni spraševal o delovnem času. V najhujši zimi smo sekali hlodovino, da proizvodnja ne bi stala. Tudi ob nedeljah smo udarniško razkladali vagone na Rakeku. Mučili smo se s pomanjkanjem delavcev, kmetje se niso lahko odločali za industrijo, zato smo delavce privabljali iz drugih področij Slovenije. Še nečesa ne smem pozabiti: vsi smo se zelo zanimali in trudili, da bi obvladovali tehnološke dosežke. Mladi nam včasih očitajo, da smo bili premalo pogumni v načrtovanjih. Trdim, da v tistih časih res nismo mogli slutiti takega razvoja.

Temelji za prihodnji razvoj — po vašem mnenju?

Priti mora do tega, da bo vsakdo na Brestu in v družbi osebno odgovoren za svoje delo v najširšem pomenu te besede. S tem bodo medsebojni odnosi čedalje boljši, pravilno bomo načrtovali in smotrno gospodarili.

Dohodek na prebivalca v Cerkniški občini nas precej visoko uvršča v republiškem merilu, vendar še vedno dajemo vtis nerazvite občine.

V prihodnjem planiranju gospodarskega razvoja ne smemo v nedogled iskati rešitev v industriji. Poiskati je treba rezerve in te so očitne: v turizmu, v kmetijstvu in obrti. Zato se bo treba organizirano in skladno lotiti vseh treh dejavnosti, ker ena drugo pogojuje in dopolnjuje. Nov položaj z izgradnjo avtoceste in program turističnega razvoja v projektu Gornji Jadran nam nudita neslutene možnosti za trdno vključitev v gospodarjenje tega območja. Že do sedaj smo precej zamudili, ker se med seboj ne moremo dogovoriti in strniti akcij. Skupščina občine in odgovorni dejavniki v občini bi vendarle že morali pogumno začrtati prihodnji razvoj. Ob tem moram reči, da sem nezadovoljen, ker gospodarijo s polovico Cerkniškega jezera drugi, grad Snežnik tudi ni v našem gospodarjenju, dobičke naših gozdov delijo drugje... Nejevoljen sem zaradi toge bančniške politike do tega področja. Nič se ne premakne v zasebnem sektorju, čeprav bi se lahko...

Ste v življenju optimist?

Vsekakor.

Tako pove Jože Kovšca, hudomušen in resen stari Brestovec. Najboljšo šalo, ki mi jo je povedal, sem že pozabil, pozabil pa nisem, s kakšno prizadetostjo in skrbjo razčlenjuje vzroke in posledice raznih problemov. Naš Jože Kovšca.

F. Sterle

Dva nova pravilnika

Pretekli mesec smo pričeli v podjetju z izdelavo osnutkov dveh pravilnikov.

Na spremembo pravilnika o oblikovanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov že dolgo čakamo, ker stari ne zadovoljuje delitvenih razmerij kot jih zahteva praksa oziroma, kot jih nakazujejo nova ustavna dopolnila ter predlog samoupravnega sporazuma za našo dejavnost. Delo pri izdelavi tega pravilnika je razmeroma obsežno in se komisija zaveda, da bo z njim urejeno eno izmed najbolj občutljivih področij naše (in vsake) delovne skupnosti, kar spet zahteva razmeroma daljši čas izdelave. V oktobru se bodo predvidoma izkristalizirala najpomembnejša razmerja in bo naše glasilo o tem izčrpneje poročalo.

Na startu je tudi izdelava pravilnika o izobraževanju, katerega osnutek bodo pripravili v splošnem in kadrovskem sektorju po naročilu sveta za kadre. Gre za dopolnitev in spremembe dosedanjega pravilnika, ki je delno tog in ne zagotavlja podjetju dovolj oziroma pravilno strokovno in splošno usposobljenih kadrov.

Tudi o temeljnih značilnostih tega pravilnika bomo obširneje poročali, ko bo dan v javno razpravo.

Z. Zabukovec

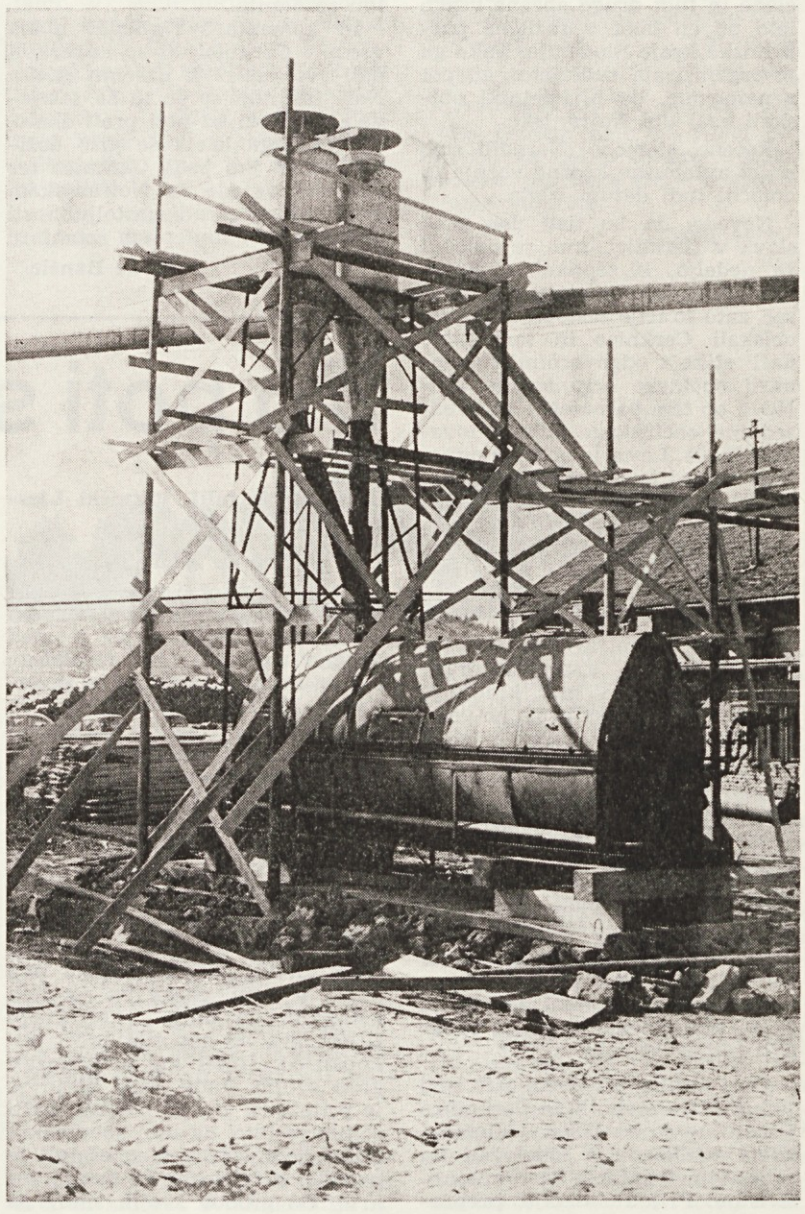

Naprave za sušenje žagovine v TLI Stari trg

Zdravje delavcev - prva skrb

OB III. KONGRESU MEDICINE DELA

Od 20. do 24. septembra je bil v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču III. jugoslovanski kongres medicine dela.

Ni naključje, da smo prav Slovenci gostitelji tega kongresa, saj imamo z organizacijo zdravstvenega varstva delavcev že dolgoletne izkušnje. Slovenija velja za najbolj industrijsko razvito republiko, čeprav se je pravi vrh za medicino dela v Sloveniji (Institut za medicino dela) rodil šele letos.

Kongres medicine dela naj bi bil nekakšna tribuna, na kateri naj bi izmenjali medicinci dela svoje izkušnje na področju zdravstvenega varstva delavcev ne samo pri nas, ampak naj bi te izkušnje obogatili tudi s prispevki strokovnjakov iz zamejstva. Značilnost kongresa je tudi v tem, da ima značaj delovnega sestanka. Najpogosteje na njem obravnavajo teme, ki so v zvezi z delom in z delovnimi pogoji v barvni in črni metalurgiji. Delovni pogoji v tej zvrsti industrije so še posebno težki in zato potrebni še večje pozornosti. Precej tem govori o problemih industrijskega hrupa, saj se z uvajanjem vse hitrejših tehnoloških postopkov v industrijo uvajajo tudi čedalje bolj hrupni procesi in je zato število delavcev, ki so vsak dan izpostavljeni čezmernemu hrupu, vedno večje. Ostale teme obravnavajo tudi obolenja prebavnega trakta. Število takih obolenj naglo raste prav pri industrijskih delavcih, še posebno v barvni metalurgiji.

Dokaz, da posvečamo čedalje več pozornosti delovnim pogojem in produktivnosti, je tudi predlanska tema (1969) svetovne zdravstvene organizacije »delo, zdravje in produktivnost«. Medicina dela je sicer ena izmed mlajših vej zdravstva in združuje različne veje medicine, rodila pa se je že takrat, ko je človek začel delati. Že tedaj so uvideli, da dosti prej umrejo tisti delavci, ki delajo z različnimi škodljivimi stvarmi. Zato so začeli posvečati tedanji zdravniki temu vprašanju čedalje večjo pozornost. V začetku je bila skrb za delavca še neorganizirana, kasneje pa vse bolj namenska. Pri nas so začeli posvečati več skrbi varstvu delavcev šele med obema vojnama, po vojni pa je ta skrb nenehno rastla. Danes gremo lahko v korak z drugimi razvitimi evropskimi deželami.

Kongres medicine dela naj bi bil ponovno opozorilo, da je nujno potrebno delavcem posvečati čedalje večjo skrb, a ne samo z lepimi besedami in pisano besedo, saj samo od tega delavci nimajo dosti, temveč s konkretnimi ukrepi.

Dr. A. Šmalc

Delo Špedicije na Rakeku

Delo na špediciji ima svoje posebnosti, dobre in slabe strani, vendar lahko mirno zatrdim, da je več slabih.

Delovni čas je na špediciji prilagojen delovnemu času ostalih poslovnih enot in poslovanju železnice ter je uradno določen od 8. do 17. ure s tem, da je vmes eno uro prosto za kosilo. Tega pa se je zelo težko držati, saj je treba največkrat delovni čas podaljšati, če hočemo, da je delo, ki smo ga pričeli, v redu končano. Za to so različni vzroki, od neredne dostave vagonov z železnice, preobremenjenosti delavcev, transportnih uslug, pa do neredne odpreme iz poslovnih enot.

Ena izmed največjih težav je neenakomernost dela. Pogosto se dogaja, da dobijo poslovne enote po železnici večje število vagonov blaga, ki jih je treba čimprej razložiti, sicer zaračuna železnica stojnino; obenem pa poslovne enote oddajajo svoje blago na prevoz z vagoni. Tako ni vsega mogoče napraviti zaradi preobremenjenosti delavcev, včasih pa tudi zaradi pomanjkanja kamionov.

Druge skrajnosti te neenakomernosti pa je v tem, da pridejo dnevi, ko praktično ni dela, ali pa so delavci vse popoldne brez njega, popoldne pa so preobremenjeni in morajo delovni čas podaljšati, seveda za isti zaslužek, kakor če bi v rednem delovnem času opravljali isto količino dela.

Temu se je praktično nemogoče izogniti, razen v izjemnih primerih. Špedicija je pač servis poslovnim enotam in se mora v prvi vrsti podrejati njihovim interesom. Prav zato so tudi redke sobote, ki so na Špediciji proste.

V skoraj šestih letih, kolikor že deluje Špedicija pri Brestu, se je obseg dela precej zmanjšal, čeprav bi bilo zaradi ekspanzije celotnega podjetja pričakovati ravno nasprotno. Večina vsega tovora prepeljejo kamioni. Zato upada količina pohištva, odpremljenega po železnici, ivernih plošč smo včasih naložili dvajset do trideset vagonov mesečno, sedaj pa največ pet. Žamanja smo oddali poprečno vsak dan vagon, sedaj ga odpremljajo večinoma kamionsko in tako naprej.

Dejstvo pa je, da ravno zaradi prej omenjene neenakomernosti dela ni umestno zmanjšati število delavcev, kajti pogosto jih je premalo, da bi opravili vse delo. Poleg tega pa je treba upoštevati še dopuste in morebitne izostanke zaradi bolezni.

Vse to pa — poleg tega, da cenik uslug (dela se na akord) ni bil povišan od junija 1969. leta — vpliva na višino osebnih dohodkov, s katerimi delavci, glede na posebne značilnosti dela, ne morejo biti zadovoljni.

Poprečni osebni dohodek na zaposlenega znaša v prvih šestih mesecih letos 1.150 din, kar je, če gledamo dohodke prejšnjih let, izredno malo.

Rešitev je v tem, da bi prevoz določenih vrst blaga, ki ni občutljivo na poškodbe, preusmerili na železnico, ki je cenejša od cestnega prevoza. Tako bi povečali obseg dela in dosegli enakomerno obremenitev delavcev. Poleg tega pa je bilo treba popraviti cene uslug, ki za sedanje razmere niso več realne.

P. Kovšca

Kako je z ozimnico?

Zima se že bliža, toda z dokončno nabavo ozimnice še ni nič resnega. Še vedno niso vse poslovne enote posredovale delavski restavraciji potreb po ozimnici za člane kolektiva, čeprav so bile o tem pravočasno obveščene. Prav tako je z naročili za premog. Delavska restavracija je sprejemala naročila vse leto. Kljub temu, da so bili vsi obveščeni, da je premog do meseca maja najcenejši, je bilo naročil zelo malo.

Leta nazaj so se zanimale za cenejšo nabavo ozimnice članom kolektiva tudi sindikalne organizacije. Kaže, da je letošnja akcija v tej smeri popolnoma zatajila.

Š. Bogovčič

Borci in aktivisti iz Novih Jarš pred spomenikom v Cerknici

V Cerknici je bilo prijetno

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZZB NOV NOVE JARŠE IZ LJUBLJANE NA IZLETU PO NOTRANJSKI TER NA PROSLAVI NA CERKNIŠKEM JEZERU

Krajevna organizacija ZZB NOV Nove Jarše priredi za svoje člane in tudi druge občane vsako leto po en izlet v različne partizanske kraje Slovenije. Tako ga je organizirala tudi letos, to pot z namenom, da bi izletniki obiskali vsaj del Notranjske.

Rečeno, storjeno! Naredili smo načrt avtobusne krožne vožnje in določili tudi datum izleta.

Nevede, da bo tisti dan proslava v Cerknici, smo se odločili za nedeljo, 19. septembra. Spreminjati ni bilo mogoče več ničesar, zato so trije zastopniki poprej obiskali Cerknico in tam hitro našli stike z odgovornimi fukcionarji občinske organizacije ZZB NOB, ob tem pa naleteli na predsednika občinskega odbora tovariša Teliča. Le-ta je podrobno razložil spored proslave, nato pa posredoval še nekaj pomembnih zanimivosti o zgodovini NOB v cerkniški občini ter o njenem današnjem delu in življenju. To nam je ob izletu prav dobro služilo za razlago izletnikom.

V nedeljo zjutraj smo v avtobusu SAP, ki ga je spretno upravljal šofer Jožko Vršnik, krenili iz Ljubljane; bilo nas je 51, po večini starejši ljudje osivelih glav, mnogi med njimi prekaljeni borci in aktivisti iz NOV. Najprej smo se ustavili v Rakovem Škocjanu, ki je za obiskovalce zares zanimiv ter je pri vseh — nekateri so »pobrskali« še po njegovih globinah ob malem naravnem mostu — zapustil zelo lepe vtise.

Po nekoliko daljšem postanku smo se odpeljali v Cerknico in se ustavili ob spomeniku žrtvam iz NOB, tam položili venec in počastili njihov spomin.

Časa ni bilo več dosti, zato smo jo kar hitro mahnili na Cerkniško jezero, saj so imeli vsi udeleženci izleta veliko željo sodelovati na proslavi notranjskih borcev in aktivistov. Prijetno okolje, preprosta izvirnost celotne proslave, spodbudne besede generala Rada Pehačka in zares lepo izveden kulturni program vseh nastopajočih, vse to je vlilo med naše izletnike prav prijetno razpoloženje ter še dolgo potem sprožilo med njimi živahne komentarje.

No, nato smo se podali v novo restavracijo Bresta, kjer nam je upravnik tov. Štefan Gašper že poprej zagotovil gostoljubje. Ob toplem obroku telečje obare in ajdovih žgancev so se vsem še bolj sprostile besede, prijazne strežnice Alenka, Marija in Katica pa so s hitro postrežbo še povečale zadovoljstvo vseh.

Ker smo bili neposredno v Brestu, smo si nato z zanimanjem ogledali zares lepo in smotrno urejen salon pohištva ter razstavo slik Doreta Klemenčiča in Lojzeta Perka, kar je vzbudilo pri vseh mnogo zanimanja; še posebej zato, ker so prijazne uslužbenke in vodja salona tov. Mlinar prav rade volje pojasnjevali vse, s čimer so se naši obiskovalci hoteli seznaniti.

In komentar? Najlepša hvala vsem v Cerknici, ki so kakorkoli dali svoj delež k našemu izletu. Naši izletniki so še in še zatrjevali, vseskozi na poti proti domu, da takšnega izleta še niso doživeli in da jim bodo Cerknica ter kraji okrog nje na Notranjskem ostali, sploh zaradi gostoljubnosti domačinov, v najlepšem spominu!

Tone Bančič

Prihodnost našega kmetijstva

OBČINSKA SKUPŠČINA JE RAZPRAVLJALA O PROGRAMU RAZVOJA KMETIJSTVA V OBČINI

Na 19. redni seji občinske skupščine so odborniki razpravljali o programu razvoja kmetijstva v cerkniški občini. Izglasovali so pogojno soglasje k statutu gozdnega gospodarstva Postojne te ugodno ocenili poslovne uspehe delovnih organizacij za obdobje januar—junij 1971. leta.

O programu razvoja kmetijstva v cerkniški občini so pred nedavnim razpravljali tudi v okviru sekcije za kmetijstvo in gospodarstvo pri občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva. Obsežen in temeljit elaborat o teh vprašanjih so uspešno pripravili v okviru strokovnih služb občinske skupščine in sveta za kmetijstvo na zahtevo sekcije za kmetijstvo in gozdarstvo pri občinski konferenci Socialistične zveze, družbeno-političnih organizacij in občanov — kmetov.

25 ODSTOTKOV KMEČKEGA PREBIVALSTVA

Elaborat navaja, da je število kmečkega prebivalstva v občini padlo v primeri z letom 1961 od 36,3 na 25 odstotkov, kar ustreza 1026 kmečkim gospodarstvom. Zanimiv je podatek, da je v Loški dolini le 11,4 odstotka kmečkih gospodarstev.

Vrednost odkupa se v zadnjih petih letih skoraj ni povečala, opazen vzpon je zabeležila edino mehanizacija (60 traktorjev, 450 kosilnic in tako naprej).

LE 400 KMEČKIH GOSPODARSTEV IMA PERSPEKTIVO V KMETIJSTVU

400 kmetij, ki so po predvidevanjih sposobne za načrtno blagovno proizvodnjo, bo moralo biti v prihodnje kreditiranih. Stimulativna obrestna stopnja kreditov bo povzročila povečanje vlaganj v reprodukcijska sredstva. 250 kmečkih gospodarstev zaradi velikostne posestne strukture in ekoloških pogojev nima možnosti za preživljanje od kmetijstva. Tem bo treba poslati dodatne vire dohodkov, to je zaposlitev izven kmetijstva, najsi bo v industriji, domači obrti ali v turizmu. Naslednjih 250 kmečkih gospodarstev ustvarja večji del dohodka izven kmetijstva, ker so posamezni člani družine zaposleni. Ta kategorija prebivalstva ne bo predstavljala socialnega problema, z manjšimi tržnimi presežki se bo vključila v organizirano prodajo. Približno 150 socialno ogroženih kmečkih gospodarstev (ostarelost, otroci so se odselili, nobenega naslednika) bo nujno moral reševati občinski sklad za preživninsko varstvo ostarelih kmetov.

800.000 DIN V KREDITNI SKLAD

Občinska skupščina naj bi dala iz sredstev delovnih organizacij na področju občine 800.000 din v kreditni sklad, ki naj bi ga vodili predstavniki vlagateljev. Z vezavo obratnih sredstev pri eni izmed poslovnih bank bi se ta vsota povečala na 1.600.000 dinarjev.

Kako naj bi ta sredstva delili med kmetijske proizvajalce? Poprečno naj bi vsako kmečko gospodarstvo, ki bi bilo po mnenju odbora sklada in pospeševalne službe pri kmetijski zadrugi sposobno zagotoviti vračilo sredstev, dobilo 60.000 din kredita za preusmeritev proizvodnje, ureditev stanovanja in ostalih prostorov. Pogoj za pridobitev kredita naj bi bila 25 odstotna lastna denarna udeležba.

Če bodo zbrana sredstva v predvideni višini in razdeljena po gonjem ključu, bi dobilo kredit vsako leto 27 kmečkih gospodarstev, kar bi v petnajstih letih dolgoročnega razvoja zajelo vseh 400 predvidenih kmetij, ki naj bi začele z intenzivno proizvodnjo.

ZAVRETI JE TREBA PRETIRANO ODSELJEVANJE IZ NAŠIH VASI

Prevelikega odseljevanja kmečkega prebivalstva iz naših vasi ne smemo dovoliti, ker s tem podiramo zdravo vaško strukturo, ki jo dopolnjujeta kmet in nekmet. Dosedanja mešana kmetija bo še dolgo ostala, dajala bo dopolnilni dohodek in nudila rekreacijo zaposlenim.

Zaključna ugotovitev tega pomembnega dokumenta, ki nedvomno pomeni kvalitetno prelomnico v iskanju rešitev prihodnjega razvoja kmetijstva je, da je na vasi potrebna mešana struktura prebivalstva, intenziviranje vitalnih kmetij, odpiranje novih delovnih mest in reševanje problematike ostarelih in nepreskrbljenih občanov.

F. Sterle

Po poti slovenske delegacije v Jajce

Nedelja, 25. julij, Plitvički Ljeskovac

Solze ob spomeniku

Ko smo položili venec k spomeniku padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja, kjer je med drugim napisano ime narodnega heroja Radeta Končarja, so za nami ostale solze. Človek, ki nosi že deveti križ, je nehote zajokal in gledal našo brigado, ki je s pesmijo korakala.

»Vesel sem« je rekel starček Ilija Borić, »da se je vendar nekdo spomnil mrtvih borcev. Zlasti me veseli, da so to storili mladi iz Slovenije.«

Ilija je kot petdesetletnik učil partizane. Z njimi so odšli tudi trije sinovi, od katerih sta dva padla v boju, enega pa so ujeli ustaši in ga ubili. S sivolasim Ilijem sva se napotila proti pokopališču. Hotel mi je pokazati grob svojih sinov. Med potjo se je pritoževal zaradi bolezni, kajti očitno je bilo, da moj sobesednik težko hodi. »Srce je opešalo,« je povedal Ilija, »noge ne dobijo več krvi. Do grobov svojih sinov pa še pridem.« Grobovi so in niso. Pod gosto praprotjo so skrite kosti borcev; nikjer ni napisov ne znakov. »Prosil sem gozdno upravo za malo lesa, da bi ogradil pokopališče sinov. Prošnja je bila odbita. Zadovoljen pa sem, da je slovenska mladina danes počastila mrtve sokole. Hvala vam!«

Kmalu po kosilu sem našel č in s skupino udeležencev pohoda okrasil grobove Ilijevih sinov.

Med udeleženci brigade AVNOJ 71 je bilo tudi dvanajst pripadnikov JLA. Mladi fantje, ki hkrati služijo vojaški rok, se dobro počutijo med nami, saj so za nekaj dni spremenili okolje in spoznavajo zgodovinsko preteklost jugoslovanskih narodov. Med nami so: Mišo Vrhovnik iz Ljubljane, po poklicu mesar; Branko Dolhar iz Ljubljane, član državne smučarske reprezentance; Milenko Cej iz Maribora, Dragan Jovanović iz Lazarevca, po poklicu glasbenik; Branko Petina iz Trbovelj; Roman Olčaj iz Slovenskih Konjic-rudar; Ivan Vidic iz Zabukovice, brusilec: Marjan Rutar iz Verda; Stevo Drndarović iz Užic; Mahmut Zaković iz Belega Polja-slaščičar; Bojan Žvikari iz Kamnika, pri vojakih stažist, sicer pa gostinski strokovnjak.

Ponedeljek, 26. julij

Plitvička jezera so ostala za nami, pred sabo pa smo imeli dolgo pot do Bihača. Sonce je močno pripekalo, ko smo se ustavili v majhni vasici Ličko Petrovo selo, ki je imelo med vojno pomembno vlogo. V hrvaški vasici je živelo tedaj predvsem srbsko ljudstvo. Ustaši so pomorili vse srbsko prebivalstvo, prizanesli niso prav nikomur, niti ženam, starcem in otrokom. Sredi vasi stoji cerkev s povešenim stolpom, ki je morilcem služil za obešanje nedolžnega prebivalstva. V spominsko ploščo je vklesanih 1265 imen ljudi, ki so bili žrtve ustaškega terorja. Mrtvi pa še vedno živijo, v srcih mater in vdov. Tudi mi smo njihov spomin počastili z enominutnim molkom in s proslavo, vojaki pa so izstrelili častno salvo. Po kratki malici smo se napotili proti Bihaču. Pred nami je bilo še 16 kilometrov asfaltirane ceste. Kljub razboljenim nogam smo se vse hitreje bližali temu mestu. Utaborili smo se blizu Une. Popoldne smo si ogledali muzej prvega zasedanja AVNOJ, večerne ure pa smo si s pesmijo pred hotelom Park krajšali čas.

Torek, 27. julij — Srb

Iz Bihača smo pri šli v Srb, kjer smo bili na osrednji proslavi Dneva vstaje hrvaškega naroda. Na proslavi sta govorila generalpolkovnik D. Jovanić in član predsedstva ZKJ Vladimir Bakarić. Po proslavi smo se v našem taboru srečali z mladimi taborniki iz Zadra in okolice. Skupaj smo preživeli popoldne. Zvečer smo imeli ustanovni sestanek aktiva mladih komunistov. V brigadi je 31 komunistov. Za sekretarja smo izvolili Jožeta Kumljana, ki je doma iz Kopra in je sicer sekretar obalne konference Zveze mladine Slovenije. Dogovorili smo se tudi o programu dela. Naša osnovna naloga bo pripravljanje mladih za sprejem. Razpravljali smo tudi o disciplini v brigadi. Izrazili smo željo, da bi bili bolje seznanjeni z dogodki doma in po svetu.

Sreda, 28. julij — Drvar

Današji dan se je začel ob spomeniku padlih v Srbu, kjer smo položili venec. Vojaki, ki nas spremljajo, so izstrelili častno salvo. Vsi smo počastili njihov spomin z minuto molka. Bosanski »čiro« nas je pripeljal v Drvar. Gostoljubni domačini, predvsem predstavniki mladine, so nam pomagali, da smo se utaborili.

J. Najger

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kako je z obnovo vodovoda

Oskrba prebivalstva z vodo je izredno pomembna. Kako smo bili z vodo oskrbovani zadnja leta, je občutil vsakdo sam, saj so bila posamezna naselja brez vode že nekaj let, druga pa so bila z oskrbo bolj ali manj okrnjena. V zadnjih nekaj letih se je precej razmahnila gradnja novih stanovanj. To še posebej velja za Cerknico in za Rakek, čeprav ne moremo trditi, da v ostalih naseljih bistveno zaostajajo. To je še poslabšalo stanje v preskrbi z vodo. Rešitev je bila le v obnovi vodovoda, ker je dosedanji dotrajal, saj je služil svojemu namenu več kot petdeset let.

Pojavilo se je vprašanje, kje zbrati toliko sredstev za tako obsežno investicijo, ki bo po sedanjih ocenah stala več kot milijarda starih dinarjev. Samoprispevek je bil neizogiben, zato je bil razpisan referendum. Prebivalstvo se je za samoprispevek odločilo in od leta 1970 se sredstva zbirajo.

Lani so bile obnovljene nekatere trase v Cerknici, ko so asfaltirali posamezne ulice. Letos pa je program mnogo zajetnejši. V načrtu je bilo, da obnovimo glavno traso Ivanje selo, Unec, Rakek, Cerknica. Dela so v polnem teku, posamezni odseki pa so že končani.

Če ne bi bilo dodatnih del, potem bi morala biti dela končana v oktobru. Ker pa so se pojavila nova dodatna dela, je mogoče, da se bo stvar nekoliko zavlekla.

Ker je bila asfaltirana cesta proti Begunjam, je bilo potrebno še pred tem položiti vodovodne cevi, da ne bi pozneje razbijali komaj politega asfalta.

Tudi na Uncu in v Ivanjem selu je bilo položenih nekaj stranskih vodov, ki prav tako niso bili v programu. Vse to bo stalo precej več, kot je bilo prvotno v načrtu. Računamo, da bomo zbrali letos iz samoprispevka in s posojilom okrog 200 milijonov starih dinarjev sredstev, dela, ki bodo opravljena, pa bodo vredna več kot 260 milijonov starih dinarjev. To so le približne številke, ker menim, da je bralcu potreben le osnovni podatek, podrobne podatke pa bomo posredovali ob koncu leta na zborih volivcev.

Kot sem že omenil, bo celotna investicija stala več kot milijardo starih dinarjev. Zato se pojavlja vprašanje, kako bomo zbrali manjkajoča sredstva, ki bodo po oceni gradbenega odbora znašala okrog 350 milijonov starih dinarjev. Verjetno bo rešitev v tem, da bomo morali podaljšati samoprispevek za nekaj let, sicer bo treba obnovo omejiti do tiste stopnje, kolikor bo pač na voljo sredstev.

Marsikdo se bo vprašal, zakaj toliko dodatnih sredstev. V glavnem so narasla samo na račun povečanih stroškov za nakup cevi (višje cene) in zaradi višjih cen storitev.

Naj povzamem. Dela tečejo po načrtu oziroma celo malo prehitevajo. Prav gotovo je k temu bistveno pripomogla pomoč pripadnikov ljudske armade, saj so s posebnim strojem v nekaj dneh skopali okrog 2 kilometra jarka, kar bi s kopači trajalo seveda mnogo več časa.

Najrazličnejše pripombe, ki jih je slišati na ta račun, so torej neumestne, saj dela tečejo tako, kot je bilo vnaprej določeno.

T. Kebe

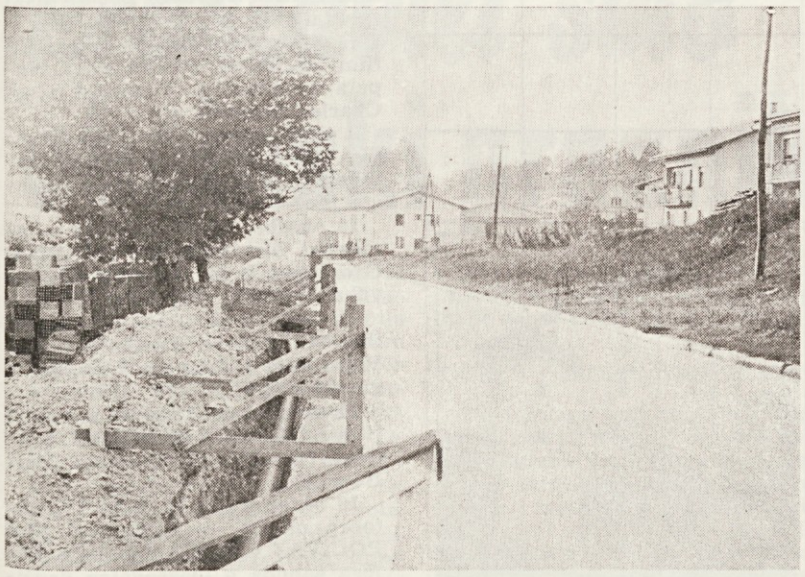

Nova vodovodana napeljava na Rakeku

Ribiči na suhem

Vsaki spretnosti je potrebno teoretično znanje. Nekaj takega pomeni tudi ribiško tekmovanje v »suhih disciplinah«. Gre za troboj, v katerem se izkaže ribičeva spretnost pri metih obtežilnika v cilj in moč zamaha pri metanju v daljavo.

Kljub temu, da je na tekmovanju, ki je bilo v Rakovem Škocjanu v septembru, sodelovala manj kot polovica članov ribiške družine iz Cerknice, so bili doseženi kar lepi rezultati. Prvih pet tekmovalcev je dobilo praktične nagrade — ribiški pribor. Prvi med njimi tudi prehodni pokal.

Poglejmo, kako so se uvrstili najboljši!

1. Karel Bahun 133 točk,
2. Ljubo Ule 130 točk,
3. Janez Mele 126,5 točk,
4. Jože Tavželj 118,5 točk,
5. Evgen Pazić 117 točk.

Za primerjavo naj povemo, da je bil najnižji rezultat 59,5 točke.

Pozdaviti je treba tudi sodelovanje mladincev oziroma pionirjev na tekmovanju. Tudi le-ti niso dosegli slabih rezultatov, če upoštevamo, da so pričeli nekateri šele obiskovati osnovno šolo:

1. Toni Lovko 91 točk,
2. Marjan Meden 72,5 točk,
3. Andrej Mele 62,5 točk.

Po resnem delu so ribiči poskrbeli za dobro telesno počutje v obliki pečenega mesa in vsakovrstne mokrote.

Z. Zabukovec

III. lesariada v Cerknici

Komaj tri četrtine leta nas še ločijo od III. lesariade, ki naj bo v Cerknici junija 1972. leta. Prva je bila v Novem mestu, druga v Celju. Lesariada pomeni športno tekmovanje kolektivov lesno-industrijskih podjetij Slovenije. Tekmovanje obsega: šah, odbojko, mali nogomet kegljanje in streljanje. Menda bi za III. lešariado uvedli še športni ribolov. Letos je v Celju sodelovalo 25 podjetij z okrog 1500 tekmovalci. Z gotovostjo lahko računamo, da bo to število 1972. leta še naraslo.

Leto 1972 pa pomeni za Brest tudi 25. jubilejno leto ustanovitve. Industrijski gasilci bodo imeli 1972. leta svoja tekmovanja v Cerknici. Zakaj ne bi uvedli še tekmovanje iz prve pomoči iz vseh teh podjetij? Ali bo kultura tudi kaj prispevala k proslavi jubilejnega leta? Vse te misli se mi podijo po glavi, potem ko so dejali, da je treba lesariado in ostalo proslavljanje pripraviti kar najbolje. Načrt se že naredi, vendar ono drugo — uresničitev načrta pa je malo težje!

Z gotovostjo lahko trdim, da tako množične prireditve take vrste v Cerknici še ni bilo. Takoj pa se pojavi vprašanje: »Ali smo sposobni sprejeti tako število tekmovalcev?« Odgovor pravi, da je to mogoče, vendar mora pri tem sodelovati vsa Cerknica. Najbrž bo potrebno določena tekmovanja prenesti drugam? Da, najbrž, ker nimamo dovolj tekmovalnih prostorov, predvsem mislim na odbojko in kegljanje. Ali smo sposobni vso to množico preskrbeti? Kako ne, samo delati bo treba!

Delati z odgovornostjo. Delati za ponos Bresta in Cerknice. To naj bi bila misel vsakega že danes.

Prepričan sem, da bodo v pripravah nudili pomoč vsi tisti, ki so sodelovali na dosedanjih lesariadah, predvsem pa jih pozivam, da že sedaj začno s treningi in še pomnožijo svoje vrste.

D. Trotovšek

80 let gasilcev v Dolenji vasi

Leto slavi gasilsko društvo iz Dolenje vasi pri Cerknici 80. obletnico svojega delovanja. Prvo gasilsko četo v vasi je leta 1891 ustanovil Janez Petrovčič, ki je dolga leta vodil njeno delo. Do leta 1946 so bili voditelji gasilcev še Janez Žnidaršič, Luka Mele in Matija Stražničar, ki je prvi začel leta 1906 voditi uradne knjige društva. Sledila sta še Janez Obreza in še danes živeči Matija Šparemblek, ki so ga številni kri-

Iz kronike društva je videti, da so leta 1929 tedanji člani organizirali zbiralno akcijo za nakup motorne brizgalne, ker ročna ni več ustrezala takratnim potrebam. Šestintrideset tisočakov, kolikor je takrat motorna brizgalna veljala, ni bilo lahko dobiti, saj je bila to vrednost skorajda ene hiše. Toda s skupnimi močmi vaščanov in s prispevki domačinov, ki so bili na delu v Ameriki, so denar le zbrali in leta 1930 kupili motorno brizgalno. To je bil pravi pravcati praznik za staro in mlado in tudi veselice ni manjkalo. Nedavno so kupili novejšo brizgalno, toda stara, ročna, je še vedno uporabna in tvori neke vrste zgodovino tega društva.

Listajoč po knjigi zapiskov, ki jih je vodil tridesetletni tajnik društva, sedanji upokojenec Jože Mlinar iz Podskrajnika, sem zasledil, da je na letni skupščini društva 26. januarja 1941 med ostalim zapisano: »Predsednik Andrej Martinčič navzočim objasni današnji težki položaj in navaja dolžnost članov v slučaju zračnih napadov k složnemu delu.« Bodritev je bila še kako potrebna, saj so morali gasilci med zadnjo vojno neštetokrat pomagati pri reševanju.

Vojna vihra je onemogočila vodenje rednih zapiskov in jih v uradni knjigi zasledimo z letom 1945, ko je tajniške posle društva sprejel še današnji aktivni član Janez Ule, uslužbenec skupščine občine Cerknica.

Pri številnih akcijah, ki so jih imeli dolenjski gasilci v svoji in drugih vaseh, sta bili zadnji dve, ko je gorelo gospodarsko poslopje Janeza Žnidaršiča v Dolenji vasi leta 1960 in 15. septembra letos, ko je bil požar na treh senikih v njihovi vasi.

Kot večina podobnih društev se tudi njihovo večno bori za finančna sredstva. Petintrideset aktivnih članov (ko je potreba, jih je tudi veliko več) na čelu s predsednikom Francem Švelcom in tajnikom Francem Opeko kar dobro gospodari. S prispevki občanov, občinske gasilske zveze, podjetja Brest in z dobički od različnih prireditev so zbrali toliko denarja, da so kupili sodobno in bolj močno motorno brizgalno. Pred njimi pa je še težka naloga. Z različnimi akcijami morajo zbrati še domala milijon starih dinarjev za ostalo opremo, ker bodo le tako lahko pritegnili k sodelovanju v tej koristni organizaciji tudi mlade.

Š. Bogovčič

Tokrat tudi nekaj o nogometaših našega malega mesta, a ne o njihovih tekmovalnih rezultatih. Pravi užitek jih je pogledati, ko pritečejo na igrišče: snežnobeli dresi kot labodje krilo, nogometni čevlji se blešče, da jemlje vid, frizure brezhibne, morda jim manjka le še kravata... Ni pa užitek pogledati, kako je pripravljeno igrišče: črte je samo slutiti, ker so bile začrtane bogve kdaj, mreža na golih je obešena kot sedlo na svinji, stranski sodnik je komaj iz plenic zlezel in je manjši od zastavice, za offside pa verjetno še nikoli slišal ni. Verjetno bi morali nogometaši oziroma vodstvo poskrbeti tudi za te stvari...

*

Samo našim vrlim časnikarjem gre zahvala, da smo uspeli zvedeti kaj več o tekmovanju ribičev v suhih disciplinah. Zvedeli smo tudi to, da so tekmovali tudi pionirji oziroma mladinci, kar je potrebno za prihodnji razvoj in popularizacijo športnega ribolova. Temu hotenju pa nasprotujejo »skrivalnice«, ki so se jih šli ribiči s svojim tekmovanjem. Nikjer ni bilo nobenega obvestila ali besede o tem. Marsikdo, ki bi si rad ogledal to športno spretnost, bo prvič zvedel o tekmovanju šele, ko bo prebral naše novice. Ugibamo, zakaj se ribiči skrivajo. Da jim ni ta navada ostala še iz časov, ko so bili mnogi med njimi še »raubšici«?

*

Da imamo v našem malem mestu tudi take, ki jim nasadi cvetic, urejene sprehajalne poti in mlado drevje vzbujajo vandalizem, je dokaz uničena lipa, ki stoji v vrsti lip na Taboru. Zlikovec jo je v prsni višini prerezal tako, da se lipa sedaj suši. Bati se je, da bo ta nepridiprav še kje kaj prerezal...

Smetišče ob kinodvorani v Cerknici

NAGRADNA KRIŽANKA

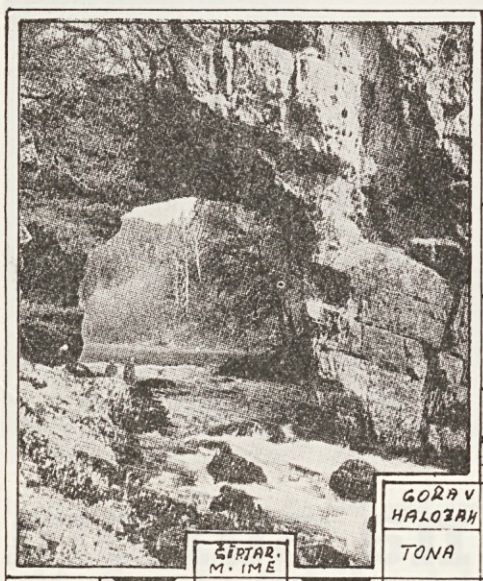

BORKA ZA POSVETNO STVAR
MESTO ALOST
TEKOČA STVAR
UČENKE KI PONAVLJ.
ZOFA BREZ NASLONA
TRATA, RUŠA
PROPAGANDISTKA
RUSKI TELOVADEC
ZGNETENA MASA
PAVLIN
RIŠAL SESTAVIL: KraŠ
STARODREVEN
CIGANKA
TRGOVEC NA VELIKO
IZPOSTAVITI
RAZPOZ. ZNAK
DEODORANT
AVT. OZN. TORINA
EDVARD GRIEG
PRITOK BALKAŠK. JEZERA
GORA V HALOZAH
TONA
ČIRTAR. M. IME
OS. ZAIM.
SOLMIZAC. ZLOG
MESTO V ZAH. ROMUNIJI
DONOSEN
EGIDIJ
SOTESKA
STAROŽIDOVSKI KRALJ
PISATELJ DOYLE
ZVEZDA V ORLU
KONICA
OGNJENIKI
IGRALNA KARTA (BARVA)
RADIJ
UBRAN. RITMIČEN
TVARINA
JUŽNI SLOVAN
ODORANI DEL NJIVE
SEV. AM. DIHUR
23. ČRKA
ENOTA ZA SILO
ENOTA DELA
IGRAL. BAŠIČ
POSOJILO
HRV. PISATELJ AUGUST
KOMUN. BANKA
GL. MESTO JORDANA
KOTOR
AM. OZNAKA KARLOVCA
IZDELOVALEC KRINK
TATARSKI GLAVAR
PACEK
GORSKA SLUŽBA
IZDELOV. TRAKOV
ST. GRŠKA POKRAJINA
OBČINSKI GASILSKI PRAPOR
Z MALTO OBDELAN
TRAV. ZDR. RASTLINA
RIBIŠKA PRIPRAV.
DOGOVOR
OGLJIK
VOJSKA
ESTONEC
IZRAELCI
ŠVIC. ŠPORT. SREDIŠČE
POGONSKI TRAK
OBER, AVAR
ŠKODLAR
VOJAK NAJEMN.
TU NAPOV. TOMAŽ
POGONSKA MASA
NEM. AVTO
PREDST. VRSTE
NIKOLA TESLA
OKRAJŠAVA ZA NEGACIJO
OTOČJE NA SZ. JADRANU
DOLG
PISMENO POTRDILO
RIM. BOGINJA OGNJIŠČA
NEUMEN
OSTAREL
POŠKODBA
NOGOMET. DINAMA
SPLOŠNO GRADB. PODJETJE
KLICA
FOSFOR
BOGINJA JEZE
TELUR
LJUB. LOKAL
DOMAČE Ž. IME
ALUMINIJ
NORDIJ. SMUČI
TALIJ
NAŠ VINJAK
DRAGAN NIKOLIĆ
PRVOBORITELJ
2. ČRKA

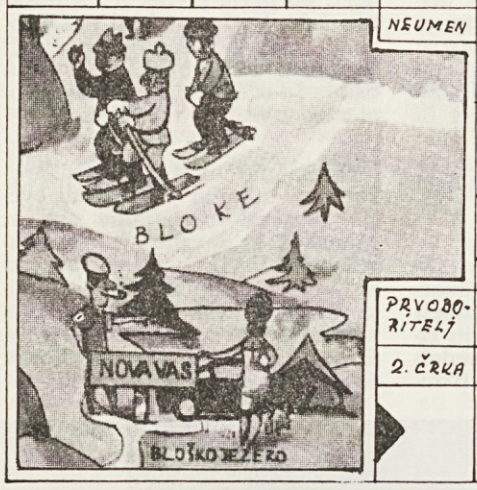

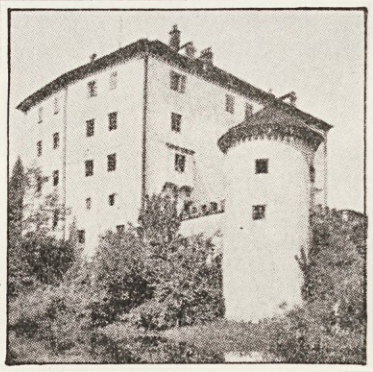

Nova nagradna križanka je tokrat lažja, zato pričakujemo mnogo pravilnih rešitev.

Za 1. nagrado smo namenili 100 din, za 2. nagrado 20 din, deset naslednjih izžrebanih pa bo dobilo po 10 din.

Uspešno reševanje vam voščimo, rešitve pa kot običajno — v Splošni sektor SKS do 22. oktobra 1971.

Filmi v oktobru

2. oktobra ob 19.30 in 3. oktobra ob 16. — italijanski film ŽIVI ALI ŠE BOLJ MRTVI. Italijanski western. V glavni vlogi Giuliano Gemma.

3. oktobra ob 19.30 — ameriški film NEZNANI JUNAKI. Pustolovski film, čigar zgodba se dogaja v Južni Ameriki. V glavni vlogi Lino Ventura.

4. oktobra ob 19.30 — danski film RDEČI PLAŠČ. Zgodovinski spektakel.

7. oktobra ob 19.30 — ameriški film ZBOGOM, PRIJATELJ. Napeta kriminalka. V glavni vlogi Charles Bronson.

9. oktobra ob 19.30 — francoski film OPERACIJA LEONITA. Tragikomedija o nenavadnem gangsterju — teti Leoniti.

10. oktobra ob 16. in 19.30 — ameriški film MEČ ZA BRANDA. Grozljivka iz mračnega srednjega veka. V glavni vlogi Paul Winters.

11. oktobra ob 19.30 — ameriški film JUNAKI GUADALCANALA. Vojni film z Johnom Waynom v glavni vlogi.

14. oktobra ob 19.30 — ameriški film KDAJ, KJE IN S KOM. Erotični film. V glavni vlogi Hort Bucholtz.

16. oktobra ob 19.30 in 17. oktobra ob 16. — italijanski film POČIVAJ V MIRU. Zgodba z divjega zahoda o maščevalcu družine.

17. oktobra ob 19.30 — francoski film PRIMI HUDIČA ZA REP. Duhovita komedija. V glavni vlogi Yves Montand.

18. oktobra ob 19.30 — francoski film VRV IN KOLT. Western, v katerem nastopata Robert Hosein in Michele Marcier.

21. oktobra ob 19.30 — ameriški film LEGENDA O LILIAH CLEAR. Film prikazuje življenje znane igralke, ki jo igra Kim Novak.

23. oktobra ob 19.30 in 24. oktobra ob 16. — ameriški film LOVEC NA KRVAVE NAGRADE. Film prikazuje lovce na razbojnike s tiralic. V glavni vlogi Rod Cameron.

24. oktobra ob 19.30 — ameriški film AFERA THOMAS CRAUN. Izredna akcijska kriminalka. V glavni vlogi Steve Mc Qween.

25. oktobra ob 19.30 — ameriški film GORILA JOE JUNG SE JE OSVOBODILA. Fantastični film.

28. oktobra ob 19.30 — ameriški film DETEKTIV. Frank Sinatra nastopa tokrat v vlogi privatnega detektiva.

30. oktobra ob 19.30 in 31. oktobra ob 16. — ameriški film DESPARADOSI. Akcijski film o bliščU in propadu slavnih razbojnikov. V glavni vlogi Jac Palance.

31. oktobra ob 19.30 — ameriški film KRVAVA OBALA. Vojni film.

Naši upokojenci

Beno Župan, rojen 8. februarja 1910, je bil upokojen 30. septembra 1971.

Beno Župan je po poklicu mizar in odhaja v pokoj z delovnega mesta-popravilo polizdelkov v II. strojni Tovarni pohištva v Cerknici.

*

Po petindvajsetih letih dela v našem podjetju je odšel v zasluženi pokoj **Alojz Klančar,** dolgoletni vodja transportne službe.

Prvoborec s številnimi odlikovanji, vnet lovec, oče treh odraslih sinov, se sedaj s svojo življenjsko družico ukvarja z domačimi deli, da mu ni dolgčas kot pravi. Pa tudi v podjetju se rad oglasi, če ga pokličejo, ko je potrebno opraviti kakšno vožnjo.

Spored tekem NK Cerknica

Člani:

5. septembra Cerknica — Medvode 1:3

12. septembra Krim — Cerknica 3:2

19. septembra: Cerknica — Logatec 3:1

26. septembra: Črnuče — Cerknica

3. oktobra: Cerknica — Borovnica

10. oktobra: Induplati — Cerknica

17. oktobra: Cerknica — Enotnost

24. oktobra: Kočevje — Cerknica

31. oktobra: Cerknica — Ribnica

7. novembra: Mengeš — Cerknica

Mladinci:

3. septembra: Cerknica — Medvode 3:1

12. septembra: Krim — Cerknica 3:0

19. septembra: Cerknica — Olimpija 1:4

26. septembra: Ljubljana — Cerknica

3. oktobra: Cerknica — Apnar

24. oktobra: Mercator — Cerknica

7. novembra: Mengeš — Cerknica

V Cerknici se igrajo tiste tekme, kjer je NK Cerknica prva imenovana, ostale pa igrajo naši nogometaši v gosteh.

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Mlinar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Jože Klančar, Janez Lavrenčič, Danilo Mlinar, Dubrovka Pazič, Vinko Mahne, Franc Mulec, Miha Šepec, Franc Štrukelj, Dušan Trotovšek in Zdravko Zabukovec. Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana

OBVESTILO

Že dalj časa je opaziti, da se člani našega kolektiva iz posameznih poslovnih enot, ki imajo opravka na skupnih strokovnih službah, stežka znajdejo, kje je kdo, saj je mnogo vrat in hodnikov. Posebno so v stiski tisti, ki bi radi dobili podpise za različne dokumente, na primer za potrošniška posojila in podobno. Z željo, da v prihodnje ne bi bilo nepotrebnega iskanja podpisnikov in čakanja, priporočamo vsem, ki imajo kakršnekoli opravke na skupnih strokovnih službah in ne vedo, kam naj se obrnejo, da se oglasijo pri tajniku SKS, soba številka tri v pritličju, kjer bodo dobili potrebne ustne informacije.